

III BALTIJOS MUZIKOS FESTIVALIS

**VILNIUS
LAPKRIČIO 18-21, 1993**

Festivalio direktorius
MINDAUGAS URBAITIS

Bukletą sudarė
VIOLETA TUMASONIENĖ

Vertėja
AUKSĖ KUOKŠTIENĖ

Dailininkas
SAULIUS CHLEBINSKAS

Maketavo
EDITA BAKUTYTĖ

Nuoširdžiai dėkojame III-ojo Baltijos muzikos festivalio "Gaida" rėmėjams

THE FUND FOR U.S. ARTISTS AT INTERNATIONAL FESTIVALS, JUNGTINĖ THE ROCKEFELLER FOUNDATION, PEW CHARITABLE TRUSTS, THE NATIONAL ENDOWMENT FOR THE ARTS IR U.S. INFORMATION AGENCY INICIATYVA

JAV AMBASADA LIETUVOJE

LIETUVOS MENININKŲ RŪMAI

LIETUVOS MUZIKOS AKADEMIJA

EVA AUTO

III Baltijos muzikos festivalio rengėjai nuoširdžiai dėkoja, visiems malonai sutiikiusiemis suteikti mumis visą reikalingą informaciją.

- 18 19.00 val.**
Ketvirtadienis **Menininkų rūmų Baltoji salė**
BASSO BONGO
AMY KNOLES mušamieji
ROBERT BLACK kontrabosas, elektrinis basas,
elektrinė bordinė gitara (JAV)
- 19 19.00 val.**
Penktadienis **Kompozitorų namai**
ELEKTROAKUSTINĖS MUZIKOS
KONCERTAS
- 20 15.00 val.**
Šeštadienis **Menininkų rūmų Baltoji salė**
FORTEPIJONŲ TRIO
D.MARINOS mandolina (JAV)
Vilniaus akordeonistų kvintetas
CONCERTINO, EX TEMPORE
- 20 19.00 val.**
Šeštadienis **Lietuvos Muzikos Akademija**
KLASIKA-AVANGARDAS (Baltarusija)
Dalyvauja **R.KATILIUS** smuikas
A.PŠIBILSKIENĖ altas
- 21 15.00 val.**
Sekmadienis **Lietuvos Muzikos Akademija**
P.GENIUŠAS fortepijonas
A.VIZGIRDA fleita
S.ASTRAUSKAS mušamieji
H.OHLOFF fortepijonas (Vokietija)
R.KATILIUS smuikas
A.PŠIBILSKIENĖ altas
VILNIAUS KVARTETAS
- 21 19.00 val.**
Sekmadienis **Operos ir baletu teatras**
LIETUVOS VALSTYBINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS
Dirigentas **S.WELANYK** (Lenkija)

KOMPOZITORIŲ RODYKLĖ	
AGLINSKAS Peter	58
BAGDONAS Valentinas	19
BALAKAUSKAS Osvaldas	25, 39
BARKAUSKAS Vytautas	47
BERIO Luciano	45
DOMAGAŁA Jacek	45
EDLUND Mikael	38
FIRST Greg Peter	20
GRIMSSON Larus Halldor	15
FROUNBERG Ivar	11
HARVEY Jonathan	12
HĒMBERG Eskil	49
HUMEL Gerald	48
JUZELIŪNAS Julius	23
KOPYTKO Viktor	41
KRAUZE Zygmunt	31
LUTOSŁAWSKI Witold	61
MAROS Miklós	33
RÄÄTS Jaan	56
RECHBERGER Herman	11
REKAŠIUS Antanas	59
SIEGEL Wayne	14
TAMULIONIS Jonas	21
VALANČIŪTĖ Nomeda	24
WAHREN Karl Heinz	37

ATLIKĖJŲ RODYKLĖ	
ASTRAUSKAS Saulius	44
BASSO BONGO	7
BLACK Robert	7
CONCERTINO	26
EX TEMPORE	27
GENIUŠAS Petras	51
GRYBAUSKAS Kęstutis	25
JUODENAITĖ Aušra	26
KATILIUS Rainiundas	52
KLASIKA-AVANGARDAS	41
KNOLES Amy	8
<i>LIETUVOS VALSTYBINIS SIMFONINIS</i>	
ORKESTRAS	64
MAKNAVIČIENĖ Inga	26
MARINOS Dimitris	18
OHLOFF Hellmut	44
PŠIBILSKIENĖ Audronė	52
VASILIAUSKAS Augustinas	54
VILNIAUS STYGINIŲ KVARTETAS	53
VIZGIRDA Algirdas	51
WELANYK Stanisław	64

** Pasaulinė premjera

* Pirmą kartą Lietuvoje

LAPKRIČIO 18

19.00 val.

**MENININKŲ RŪMŲ
BALTOJI SALĖ**

BASSO BONGO

Amy Knoles - *mušamieji*
Robert Black - *kontrabosas, elektrinis bosas,
elektrinė bosinė gitara*

Jeff Rona
* *T42 (1990)*

Amy Knoles
* Žmonės miestuose (1992)

Kristen Vogelsang * *Pasivaikščiojimai po dangu* (1991)

Robert Black, Amy Knoles
* *Didelis ir pigus* (1990)

Eve Beglarian
* *Machaut* (14 a. prancūzų poetas ir kompozitorius) mašinų amžiuje (1986)

Todd Winkler
* *Daikai, nepriklausantys namams* (1993)

David Lang
* *Gimės laukiniu* (1993)

BASSO BONGO

Basso Bongo grupė kuria muziką, naudodama akinančią techniką ir pažangią technologiją. Jos muzika yra emocionali, groteskiška ir visada kelianti žavesį. Tieki *Knoles*, tiek *Black* surengė virtuoziškus spektaklius, atlikdami drąsią ir metančią iššūkį muziką, kurios atlikimas reikalauja glaudžios koordinacijos su kitu atlikėju, sudėtingos ritmikos, subtilios dinamiškos kontrolės ir išraiškos, o taip pat ir specifinės technikos. Jų atlikimas rodo, kad *Basso bongo* - išskirtinai talentingi, visapusiški muzikantai, kuriems būdingas tiek muzikinis jautumas, tiek technologinis know-how.

ROBERT BLACK

Grodamas kontrabosu, elektriniu bosu, elektrine bosine gitara ir MIDI bosine gitara, Robert Black suderina klasikines akustines tradicijas ir šiuolaikinę kompiuterinę technologiją, pateikdamas solo programas, kurios yra charakteringos, pliuralistinės bei ugningos. Jis kartu dirbo su daugeliu geriausiu šių laikų kompozitorių, tokie kaip John Cage, Christian Wolf ir Paul Dresher.

Robert Black pastoviai rengia programas tarptautiniams festivaliams bei radijo transliacijoms: Eesti Festival, Estija; Helsinki, Suomija; Huddersfield, Anglija; Bang on a Can (Trenksmas į skardinę), NYC; New Music America, 1984, 1986, 1988; North American New Music Festival, Miami; Monadrock Festival, New Hampshire; VPRO, Olandija; Radio Bremen, Vokietija; and WGBH, Boston, bei kiti. Jis atstovavo Amerikos centre, Paryžiuje, studijoje P.A.S.S., NYC bei kitur.

Robert Black rengia koncertus *Hyperion*'e, kartu su soprano Dora Ohrenstein ir pianiste Kathleen Supove, CMP džiazo grupe (klasikiniu/džiazo mišriu ansambliu), Extension Works (nauju muzikos konsorciumu) bei improvizuodamas duete kartu su kompozitoriumi - elektroniku Richard Zvonar. Jis bendradarbiavo su teatro trupėmis (Perseverance Theater,

Alaska; Company One, Hartford; Music Theater Group, NYC bei kiti) ir šokių grupėmis (School of Hard Knocks, NYC). Jis rengia naujosios muzikos solo programas mokiniams, dalyvauja koncertuose su įvairiais orkestrais ir yra aktyvus kamerinis muzikantas. Jis taip pat dėsto Konektikuto universitete.

AMY KNOLES

Amy Knoles yra viena žymiausių mušamujų instrumentalisčių šiuolaikiniame muzikos pasaulyje. Ji keliauja po visą pasaulį su solo kompiuterio programa, pritariant MIDI mušamiesiems ir gyvai elektronikai, naudodama daugybę kolektorių, sintezatorių ir signalinių procesorių. Jai yra parašytas repertuaras kuriamė išsamiai ir pilnai panaudojama šių dienų naujosios muzikos įvairovė. Amy taip pat kuria elektroninės muzikos aplinką meno kūriniams galerijose (Robert Lango - Los Angeles apygardos meno muziejus) ir šokiams (Doug Elkins Dance Company, NYC).

Amy Knoles atlieka gyvą, sąveikaujančią kompiuterinę muziką su Morton Subotnick ir Tod Machover, ji pastoviai rengia koncertus kartu su Los Angeles Filharmonijos Naujosios muzikos grupe, dalyvauja Santa Fe kamerinės muzikos festivaliuose, yra California E.A.R.UNIT (Los Angeles apygardos meno muziejaus ansamblis) viena įkūrėjų. Ji taip pat dalyvavo Ars Electronica festivalyje, Olandijoje, Bang on a Can, The Cyber Arts festivaliuose, tarptautinėje kompiuterinės muzikos konferencijoje, Aspen and Tanglewood muzikos festivaliuose, tarptautinės muzikos teatro institute Paryžiuje ir Amsterdame, Naujosios muzikos Los Angeles festivalyje, pirmadienio vakariniuose koncertuose ir Oaji festivaliuose. Amy taip pat koncertuoja vaikams ir veda kūrybines elektroninės muzikos studijas vyrams ir moterims valstybinėse pataisos institucijose.

LAPKRIČIO 19
19.00 val.

**KOMPOZITORIŲ
NAMAI**

ELEKTROAKUSTINĖ MUZIKA

Herman Rechberger (1947)

* *Frühlingsrauschen* (1984)

10'

Ivar Frounberg (1950)

* *Belaikio jūdesio pavyzdys* (1989)

20' 05"

Jonathan Harvey (1939)

* *Mortuos Plango, Vivos voco* (1980)

8' 56"

Wayne Siegel (1953)

* *Cobra* (1988)

20' 16"

Larus Halldór Grímsisson (1954)

* *Amalgam* (1986)

13' 48"

HERMAN RECHBERGER

H.Rechbergeri (g.1947) daugiausia domina įprastinės muzikos išraiškos sritis. Jis yra sukūrės kūrinių įvairiomis instrumentinėms kombinacijoms ir vokalo muzikai. Elektroakustinė muzika yra tik viena jo meno dalis, gal būt siaura, tačiau visada ryški jo kūryboje, kuri dažnai derinama su įprastiniai instrumentais.

H.Rechbergeris priklauso keturių suomių kompozitorų grupei *Dimensio*, susikūrusiai 1972 m. Juos vienija bendras tikslas - méninius reiškinius santykje su tikrove traktuoti intelektualiai bei kritiškai . Todėl aišku, kad jie vadovaujasi vien praktiniai sumetimais, o jų tyrinėjimo objektas buvo ir tebéra meno ir technologijos tarpusavio santykiai.

IVAR FROUNBERG

I.Frounberg (g.1950) pradėjo kompozitoriaus darbą 1972 m. ir kurį laiką studijavo pas kompozitorių Niels Viggo Bentzoną. 1978 m. jis pradėjo studijas pas Ib Norholmą ir praleido akademinius 1980/81 metus S.U.N.Y. Buffalo, studijuodamas pas Mortoną Feldmaną ir įgydamas menų magistro laipsnį. 1979m. studijos Sienoje pas Iannis Xenakis, o taip pat vėlesnės studijos pakeitė Ivaro Frounbergo estetines pažiūras ir baigėsi jo atitolimu nuo visų kūrinių, sukurtų iki 1981 m.

Ivaro Frounbergo muzikai būdinga griežta ritminės ir struktūrinės medžiagos intelektualinė kontrolė. Devintajame dešimtmetyje jo kūryboje išryškėja didėjantis elektronikos panaudojimas kartu su instrumentine muzika, iš dalies kaip tiesioginis akustinių instrumentų išplėtimas, kaip pjesėse *Embrionas* (1985), *Ugnies ir rožės vienybė* (1986-87), *Ką dainavo sirenos*, *Odisėjui plaukiant projas* (1987-89); ir iš dalies gryna savo forma *Besisukančio pasaulio ramybės taške*, *Tinkle bei juostos kompozicijoje* *Akmens amžiuje* (visi kūriniai - 1988 m.).

❖ *Belaikio judesio pavyzdys* (1989) buvo užsakytas DIEM studijos

Aarhus kompiuterinės muzikos festivaliu per Danijos Meno Tarybą ir įrašytas DIEM studijoje. Pavadinimas yra tarytum citata iš T.S.Elliot'o *Keturi kvartetai*, įkvėpusio daugelį mano kūrinių, pradedant *Daugioplanėmis formomis* (1986), baigiant šių dienų kūriniais. Mane sužavėjo pagrindinės laiko konцепcijos traktuotę, o taip pat pasirinktas paradoksas kaip žinių īgijimo priemonė. Muzika talpina savyje nesutaikomas būsenas, kurios, nepaisant savo abipusio išskirtinumo, tuo pačiu metu egzistuoja kaip suvokiamos esybės. Bet muzika taip pat apima elementarių savitarpio santykį, tokį kaip laiko-erdvės reliatyvumo, gyvybingumą. Laiko trukmė 1 milisekundė (0.001 sekundės) yra suvokiamas laikas, taigi, ir ritmas, bet tai - ir erdvės išraiška, būtent maždaug vienos pėdos nuotolis, kuriuo vėluoja garsas prieš pasiekdamas mūsų ausis. Tik elektroakustinės muzikos priemonės gali tai efektyviai perduoti.

Aš pradėjau taikyti visai naują sau pačiam traktuotę, kurią aš vadinu netiesiniu ritmu. Vietoje proporcinių ritminių transformacijų aš naudoju algoritmines. Ritmai atsiranda pastoviai besikeičiančio proceso, kuris išlaiko struktūrinį tapatumą algoritmo pagalba, metu. Rezultatas panašus į fraktalų struktūras. Kiti procesai vystymosi metu artėja arba tolsta nuo chaoso ir pagrindinės kūrinio tendencijos pasireiškia plokštumoje tarp chaoso, pulso ir erdvės.

Ivar Frounberg

JONATHAN HARVEY

J.Harvey (g. 1939m. gegužės 3 d. Sutton Coldfield). Nuo 1948 iki 1952 jis dainavo Tenburio Šv.Mykolo koledžo chore, nuo 1952 iki 1957 mokësi Reptone. Vėliau, gavęs didelę stipendiją, perėjo į Keimbridžo Šv.Jono koledžą. Benamino Britteno patariamas, jis studijavo pas Erwin'ą Steiną, o vėliau pas Hansą Kellerį. 1964 m. už disertaciją *Kaip kompozitorius supranta savo įkvėpimą* Glasgow'o universitetas jam suteikė filosofijos mokslų daktaro laipsnį. Tais pačiais metais jis pradėjo dirbtį dėstytoju

Southamptono universiteto Muzikos katedroje. 1969/70 mokslo metais jam paskirta Harkness stipendija suteikė galimybę studijuoti Princeton'o universitete, o 1972 m. jam buvo suteiktas Keimbridžo muzikos daktaro laipsnis. Savo paskutiniuose darbuose, ypatingai trilogijoje, pavadintoje *Vidinė šviesa*, Harvey pasireiškia kaip vienas originaliausiu savo kartos britų kompozitorių. Kadangi jis talpina savyje tokius įvairius muzikos stilius, kaip Britteno, Stockhausen ir Miltono Babbit muzika, jo kūriniam būdinga eklektika. Tačiau iš visiškai skirtinį elementą, gaunamą tiek iš elektroninių, tiek iš įprastų garso šaltinių, kompozitorui pavyko sukurti nepaprasto grožio ir išraiškos muzikinę partitūrą. Jo kūrių tikslas - perteikti kompozitorui būdingą giliai dvasinį pasaulio suvokimą. Jis visada labai rėmė kitų kompozitorų kūrybą, o taip pat yra išsamios monografijos apie Stockhauseną autorius. Šiuo metu Harvey yra Sussex'o universiteto muzikos profesorius

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Peresonės sapnas orkestrui (1972), Trilogija *Vidinė šviesa* (1973-77), *styginių kvartetas* (1977), *Šydai ir melodijos* juostoms (1978), bažnytinė opera *Aistra ir prisikėlimas* (1979), *Mortuos Plango, Vivos voco* (1980). 1982 m. J.Harvey grįžo dirbtį į IRCAM ir sukūrė kūrinį Bhakti ansamblui ir juostai. Ši kūrinį pirmą kartą atliko *InterContemporain* ansamblis, vadovaujamas Deniso Coheno.

❖ *Mortuos Plango, Vivos Voco* konkretiems garsams. Užsakytas IRCAM - Paryžius. Kūrinys juostai pirmą kartą buvo atliktas 1980 m. lapkričio 30 d. Lille festivalio IRCAM dienų metu.

Kūrinyje atispindi mano patirtis, įgyta Winchester'io katedroje, kurios chore nuo 1975 iki 1980 metų giedojo mano sūnus Domingas. Kūrinyje yra svarbus jo balsas bei didžiojo tenorinio varpo skambesys. Šiame didžiuliame antžmogiškos jėgos juodame varpe yra įrašas: *Horas avolantes numero, mortuos plango: vivos ad preces voco* (A šskaičiuoju skriejančias pro šalį valandas, aš apraudu mirusiuosius ir kviečiu gyvuosius malda.). Šiuos žodžius atlieka berniukas iš bažnyčios choro. Kūrinio aukštis ir

laiko struktūra grindžiama nepamastai turtingu ir harmoniškai netaisyklingu varpo spektru. Ši struktūra nėra nei tonali, nei dodekafoninė, nei modaliai vakarietiška ar rytiška prasme, ji yra visiškai unikali.

Kiekviena iš aštuonių kūrinio dalij pagrįsta vienu iš žemiausiu aštuonių pagrindinių tonų. Akordai sudaryti iš 33 pagrindinių tonų; moduliacijos tarp skirtinę spektro zoną atliekamos glissando būdu. Dažnai pasikartojantys pasikeitimai tarp balso spektro ir varpo spektro vyksta keičiant šių dviejų garsų vidinius komponentus. Išsivaizduokime, kad koncertų salės sienos, supančios klausytojus iš visų pusiu, yra varpo, aplink kurį laisvai plevena jauno berniuko siela, skliautai (šis išpūdis ypač akivaizdus originalioje aštuonių takelių versijoje).

WAYNE SIEGEL

W.Siegel gimė 1953 m. Los Angeles, tačiau nuo 1974 m gyvena Danijoje. Kalifornijos Universitete Santa Barbara ir Karališkoje Aarhus Muzikos akademijoje studijavo kompoziciją. Iš svarbiausių įtakų galima paminėti Amerikos liaudies muziką, avangardinę roką ir minimalizmą. 1978 m. Danijos Meno Taryba jam paskyrė trejų metų stipendiją, o vėliau jis dirbo kaip laisvas kompozitorius. 1986 m. dvejus metus išbuvo West Jutland simfoninio orkestro bei Esbjerg ansamblio administratoriumi, jis buvo paskirtas DIEM studijos, naujai įkurto Aarhus nacionalinio elektroakustinės muzikos centro direktoriumi. Jis yra kūrės daugelio žanru muziką, pradedant soliniais kūriniais su gyva elektronika, baigiant kūriniais orkestriu. Tarp gautų užsakymų paminėtiniai *Velnio golfo kursas* (1984-86) Aarhus simfoniniam orkestriui, *Concerto mušamiesiems ir orkestriui* (1988) Zelandijos simfoniniam orkestriui, *Kelio pramynimas* (1990) styginių kvartetui ir gyvai elektronikai Kronos kvartetui, naujas kūrinys Britų vokaliniam ansambliu *Sing Circle*. Jo muzika yra atliekama Europoje ir Jungtinėse Valstijose, daugelio radijo ir televizijos transliacijų metu. Keturi Siegel kūriniai įrašyti su PAULA ženklu.

❖ Kūrinį *Cobra* (1988) per Danijos Meno Tarybą užsakė Randers Meno muziejus, švęsdamas muziejaus 100-ąjį jubiliejų, o įrašė Danijos Aartus DIEM studija. Nuo to laiko kūrinys atliekamas Stokholmo Elektroninės Muzikos Tribūnoje, Bourges festivalyje, Ohio Columbus tarptautiniame kompiuterinės muzikos festivalyje, o taip pat kaip baletas Londono South Bank Centre. Garsinė medžiaga iš esmės kyla iš danų *alto*, Hanne Stavad garso. Medžiaga, skaitmeniškai apdorota, naudojant Karplus-Strong algoritmą ir cross-fading'ą, siekiant sukurti hibridinius instrumentus, susikryžiuojant tarp dainuojamų balsų ir garsų, išgaunamų palietus styginius instrumentus. Kūrinys yra griežtas dvidešimties balsų (garsų) kanonas su 1.5 sekundės uždelsimu tarp kiekvieno balso (garso). Šie dvidešimt balsų (garsų) paskirstomi tarp keturių kalbėtojų, sudarančių didelį ratą.

Wayne Siegel

LARUS HALLDÓR GRIMSSON

L.Grimsson (g.1954) priklauso jauniausiai įžymių Islandijos kompozitorių kartai, tai kartai, kuri pradėjo garsėti aštuntojo dešimtmečio pabaigoje. Aštuntame ir devintame dešimtmetyje Larus grojo fleita ir klavišiniais instrumentais kaip *session* (susitikimų) muzikantas, o taip pat įvairių kylančių roko ar džiazo grupių narys. Iš jų paminėtina grupė *Eik* (1974-1979) viena pirmųjų Islandijoje ritminių ansamblių, kurie patys kūrė visą muziką. Jis trumpai bendradarbiavo su tokiomis grupėmis kaip liaudies roko grupė *Thursaflokkurinn* (1979) ir džiazo kvartetu *Suld* (nuo 1987). Kalbant apie visų šių metų įrašų muzikos klausymo patirtį ir pasekmes, iš roko galima paminėti *Yes* ir iš džiazo muzikos *Chick Corea* įtaką.
Larus Grimsson pradėjo studijuoti muziką 1971 m., specializuodamasis Reikjaviko Muzikos koledže mokytojų fakulteto pučiamujų instrumentų fleitos klasėje. 1979 m. jis tęsia studijas Olandijoje, Utrecht'o Sonologijos institute, pirmiausia pas Jaap Vinką. Baigęs studijas 1984 m. Larus tęse darbą institute. Larus Grimsson'o darbų sąraše iš dvidešimties kūrinių, iš

kurių dauguma yra arba elektroninės muzikos kūriniai (atliekami naudojantis magnetofono įrašais), arba sukurti juostai ir vienam ar daugiau tradicinių instrumentų. Vėliau daugėja gryna tradicinių kūrinių; prieš 1986 m. jis sukūrė tik vieną ne elektroninės muzikos kūrinį *Runsk* (Stir, '81) styginiams instrumentams, 6 fleitoms ir 4 mušamiesiems, nuo to laiko sukurti mažiausiai dar trys tokio pobūdžio kūriniai: *Sludurdalkurinn* (Aukštuojuose naujienuose skiltis, Solo klarinetui), *Laiptai, ne gatvė* (gitarai ir fleitai), *Friskirmenn og folar meyjar* (Smarkūs jaunuoliai ir žavios merginos 7 pučiamiesiems ir bosinei gitarai).

Vienintelis iki šiol sukurtas kūrinys, kuriame įjungtas žmogaus balsas *Aš apdainuoju elektringą kūną* ('85) chorui ir juostai. Iš kitų reprezentacinių elektroninės muzikos žanro kūrinių paminėtini *Prafylgni* (Atkaklus persekiojimas '80) ir *Og pa ridu hetjur um herud* (Tada didvyriai klajojo po šalį '81) juostai, *Sambudarsundurpykkja* (Nesantuokinio gyvenimo vaidai '81) klavesinui, prancūzų ragui ir juostai (ši kūrinių tarptautinė kompozitorų taryba išrinko 1982 m. Amsterdamo Gaudeamus muzikos savaitei) bei *Ir vėl viskas iš pradžiu?* ('84) fagotui ir juostai.

Kaip dauguma šiuolaikinių Islandijos muzikos kūrinių, visi dvidešimt įtrauktų į sąrašą Larus'o darbų yra palyginti trumpi, jų vidutinė trukmė yra 13 minučių. Bet yra ir daugiau jo kūrinių. Larus yra sukūrės muziką 11 teatro pjesių, 5 radijo pjesėms, 3 TV pastatymams ir 2 meniniams filmams.

❖ *Amalgam* buvo sukurtas to paties pavadinimo baletui, choreografiją kūrė Hrif Svavarsdóttir, o pirmą kartą atliktas 1986 m. lapkričio 20 d. Islandijos Nacionaliniame teatre.

Örn Palsson

LAPKRIČIO 20

15.00 val.

**MENININKŲ RŪMŲ
BALTOJI SALĖ**

PIANISTŲ TRIO

Kęstutis Grybauskas	-	<i>fortepijonas</i>
Aušra Juodėnaitė	-	<i>fortepijonas</i>
Inga Maknavičienė	-	<i>fortepijonas</i>
Dimitris Marinos	-	<i>mandolina</i>

VILNIAUS AKORDEONISTŲ KVINTETAS CONCERTINO

Ričardas Sviackevičius
Ilma Plungaitė
Žana Gumionaja
Eglė Matuizaitė
Rasa Mikiškienė

EX TEMPORE

Gintarė Skėrytė	-	<i>sopranas</i>
Vytautas Pilibavičius	-	<i>trombonas</i>
Arnoldas Gurinavičius	-	<i>kontrabosas</i>
Arūnas Šlaustas	-	<i>fortepijonas</i>

Valentinas Bagdonas (1929)

Dvi nuotaikos fortepijonui šešioms
rankoms (1993)

10'

Creg Peter First

- * *Tantrum* (*Iniršis*, 1992) dviejų takelių juostai
ir sustiprintai mandolinai

Jonas Tamulionis (1949)

- Lambada concertante* (Variazioni e Fuga)
akordeonų kvintetu (1992)

12'

Pertrauka

Julius Juzeliūnas (1916)

- * *Melika* sopranui, trombonui ir kontrabosui
(1973, II red.-1993)

20'

Nomeda Valančiūtė (1961)

- Circulus vitiosus* trombonui, kontrabosui
ir paruoštam fortepijonui (1993)

10'

Osvaldas Balakauskas (1937)

- ** *Daugybė pravirų šuliniai* sopranui
ir instrumentiniams ansamblui
(L.Gutausko ž., 1979)

10'

VALENTINAS BAGDONAS

V.Bagdonas (g. 1929, Ignalinos raj.) baigė Lietuvos valstybinę konservatoriją*, kompozicijos klasę pas prof. A.Račiūną (1961). 1969-1972 m. dirbo Lietuvos kompozitorų sajungos konsultantu, atsakinguoju

* dabar - Lietuvos muzikos akademija

sekretoriumi (1972-1982) ir pirmininko pavaduotoju (1982-1987). Nuo 1976 m. M.K.Čiurlionio meno mokykloje dėsto teorines disciplinas. V.Bagdonas - daugelio muzikos vaikams konkursų Lietuvoje žiuri narys.

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

6 instrumentiniai koncertai su orkestrais, 3 simfonijos, 4 sonatos įvairiems instrumentams, kūriniai vargonams, įvairiems chorams, muzika vaikams (2 operos).

❖ *Dvi nuotaikos* fortepijonui šešiomis rankomis (1993): pirmoji dalis - lėta, sonoristinių spalvų, filosofinio turinio, antroji - tokatinio judėjimo, šiuolaikinių ir sutartinių ritmų, ronduškos formos. Kūrinys buvo atliktas Lietuvoje ir Čekijoje.

Valentinas Bagdonas

CREG PETER FIRST

C.P.First įgijo daktaro laipsnį kompozicijos srityje Northwestern universitete, kuriame jis šiuo metu dėsto teoriją ir kompoziciją. Čikagos universitete studijavo pas Pulitzerpremiją laimėjusį kompozitorių Shulamit Ran. Tarp jo apdovanojimų paminėtinios ISCM (1990 ir 1992), ASCAP premijos, JAV Nacionalinės kompozitorų asociacijos, Padrone-Kantscheidt bei William T.Faricy konkursų premijos. Šiuo metu jis yra Čikagos XX amžiaus muzikos ansamblio vadovas. Jo straipsniai buvo spausdinami Floridos valstijos universitete bei Indianos universiteto leidiniuose. Yra gavęs užsakymų iš Čikagos universiteto kamerinio orkestro, CBS įrašų menininko Dimitros Marinos, Vienos Saksofonų kvarteto, Niujorko Linkolno centr, Mocarto festivalio orkestro bei Niujorko kamerinio orkestro.

❖ REIKŠMINGIAUSIŲ KŪRINIŲ

tarpe *Juodoji saulė* smuikui ir fortepijonui, apdovanota Nacionalinės

kompozitorių asociacijos, JAV, 12-ojo kasmetinio konkurso 1990 m. pirmaja premija. Kūrinjį atliko Raimundas Katilius ir Larisa Lobkova Carnegie salėje 1992 m. Kūrinjį užsakė Niujorko Kamerinio simfoninio orkestro smuikininkas Davis Brooks ir Niujorko Linkolno centro Mocarto festivalio orkestras. *Vidiniai balsai* fortepijono trio, pelnė ISCM apdovanojimą 1989 m., ASCAP premiją bei Padrone-Kantscheidt konkurso pirmają premiją 1990 m. *L'vidi in terra angelici* sopranui ir dviejų takelių juostai, sukurtas pagal Francis Petrarch eilėraštį. Kūrinys apdovanotas ISCM premija 1992 m. ir buvo atliktas Niujorko Kolumbijos universitete Milton Babbitt premijos laimėtojų elektroninės muzikos koncercete. *Duetas vienam* atlikėjui sukurtas Raimundui Katiliui 1993 m. *103° karštiligė* yra kūrinys dviejų takelių juostai, sukurtas pagal Silvijos Plath eilėraštį. Šis kūrinys pelnė pirmają William T.Faricy konkurso premiją 1989 m.

❖ *Tantrum (Iniršis)* dviejų takelių juostai ir sustiprintai mandolinai, užsakytas Dimitris Marinos, premjera įvyko Čikagos universitete, 1992 m. Kūrinyje atskleidžiamas Marinos antgamtiškas virtuozišumas. Juosteje išrašyta tik mondaлина, naudojant *Mirage* elektroninę tvarkytoją (sekventorių) ir magnetofonus.

JONAS TAMULIONIS

J.Tamulionis (g.1949) baigė Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto* muzikos fakultetą (1970) ir Lietuvos valst. konservatorijos prof. E.Balsio kompozicijos klasę (1976).

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Simfonijos (1976, 1978, 1986), oratorių *Šešios dedikacijos gimtajam miestui* (lietuvių poetų ž., 1985), kantatos *Dainuoju Lietuvą* (1981), *Vaikų žemė* (Just. Marcinkevičiaus ž., 1988), *Tėviškei* (J.Mikšto ž., 1989), *Sinfonia rustica* (1989), *Epitafija* (1981) kameriniams orkestrui, *Concertino*

* dabar - Vilniaus valstybinis pedagoginis universitetas

(1974), *Toccata diavolesca* (1988), *Pastoralinė siuita* styginių orkestrui (1990), *Šventinė uvertūra* (1978), *Ispaniška rapsodija* pučiamujų orkestrui (1981), 2 styginių kvartetai (1973, 1982), *Dienoraštis* (1979) styginių kvartetui, Pučiamujų kvintetas (1983), Trio fleitai, altui, gitarai (1993), *Penki etiudai* smuikui ir altui (1979), *Meditacijos* fleitai, obojui, violončelei, f-nui (1980), Trys pjesės dviems klarnetams (1982), *Diptikas* dviems smuikams (1984), *Reminiscencija* dviems smuikams ir dviems akordeonams (1989), *Prisiminimas* stikliniams instrumentams (1992), *Polichromatinė siuita* (1977), *Intervalų siuita* (1983), dvi *Dermių* siuitos fortepijonui (1984), *Poema* smuikui ir vargonams (1985), *Dvi pastorales* kanklių trio (1986), *Meditacijos* (1990), *Toccata diavolesca* (1991), *Lambada concertante* (1992) akordeonų kvintetui, *Koncertas* (1985), *Muzika* dviems (1990) dviems akordeonams, 3 sonatos smuikui ir fortepijonui (1974, 1977, 1989); Sonatos: dviems gitaroms (1978), dviems fortepijonams (1979), dviems birbynėms (1988), smuikui solo (1985), akordeonui (1986), fleitai ir gitarai (1993), *Rondo* melodiniams instrumentui ir akordeonui (1989), *Sonatina* (1978), *Siuita* (1980), *Partita* (1981), *Metamorfozės* (1984), *Šešios lietuvių liaudies melodijos* (1986), *Allegro rustico* (1988), *Ex anima* (1990), *Polifoninės pjesės* (1990), *Bachvision* (1993) akordeonui, *11 preliudų* (1982), *Elogio de la guitarra* (1983), *Preliudas-Tokata-Preliudas* (1983), *Suite instrumental* (1986), *Intervalų siuita* (1987) gitarai, *Septynios meilės elegijos* sopranui ir kameriniam ansambliu (1982), *Vasaros psalmės* sopranui ir fortepijonui (Just.Marcinkevičiaus ž., 1985), *Trys maldos* baritonui ir fortepijonui (B.Brazdžionio ž., 1989), *Pavieniai žodžiai* (1980), *Idilė* (1980), *Ant kranto* (1989), *Vaizdai* (1993, J.Meko ž.), *Gerųjų žodžių kryptimi* (1982), *Namų psalmės* (1982), *Ablingos ašara* (1984), *Elegija* (1990, Just.Marcinkevičiaus ž.), *Kupolio kupolėlio* (V.Bložės ž., 1985), *Tres retratos con sombra* (Frederico Garcia Lorca ž., 1992), *Laudes* (J.Radvano Lietuvio ž., 1990), *Šarkela varnela* (1984), *Kat, katinėli* (1985), *Buvo dūda Vilniuj* (1985), *Skaiciuotės* (1990), *Greitakalbės* (1988, liaudies ž.), *Dolorosa* (1992), *Flauto di pan* (1992), *Missa* (1993) chorui, kūriniai vaikams.

❖ ...Ispūdingai nuskambėjo ir naujas Jono Tamulionio su dideliu užmoju sukurtas kūriny*s Lambada concertante*. Čia išradinai panaudota daugiabalsio audinio faktūra ir polifonijos įvairovė, efektingi įvairiaspalviai saskambiai. Klausytojus veikė šio kūrinio pakilimų ir atoslūgių bangos, muzikos tēkmės dramaturgija...

*Rimvydas Žigaitis
"Respublika" 1993.11.04*

JULIUS JUZELIŪNAS

Menotyros habil. daktaras, Lietuvos muzikos akademijos profesorius J.Juzeliūnas (g.1916) baigė Kauno konservatoriją prof. Juozo Gruodžio kompozicijos klasę (1948) ir Leningrado konservatorijos aspirantūrą (1952). Represijų Lietuvoje tyrimų centro pirmininkas. Nacionalinė premija (1991).

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Baletas *Ant marių kranto* (V.Grivicko libr., 1953), opera *Sukilėliai* (pagal V.Mykolaičio-Putino romaną, 1957), siuita orkestrui *Afrikietiški eskizai* (1961), *Koncertas* vargonams, smuikui ir styginių orkestrui (1963), simfonija nr.3 *Žmogaus lyra* baritonui, chorui ir orkestrui (E.Mieželaičio ž., 1965), opera *Zaidimas* (kompozitoriaus libr., pagal F.Diurenmato apysaką *Avarija*, 1968), styginių kvartetas nr.3 *Devyni laiškai ir post scriptum* (1969), *Koncertas* vargonams (1969), *Sonata* smuikui ir fortepijonui (1972), sonata sopranui ir vargonams *Melika* (1973), *Sinfonija nr.4* (1974), simfonija-oratorijs *Cantus magnificat* mecosopranui, bosui, dviems chorams, vargonams ir orkestrui (E.Mieželaičio ž., 1979) styginių kvartetas nr.4 *Raga keturiems* (1980), simfonija nr.5 moterų chorui ir styginių orkestrui *Lygumų giesmės* (lietuvių liaudies ž., 1982), pučiamujų kvintetas *Ragamalika* (1982), kantata *Gelių kalbėjimas* sopranui ir styginiambs arba vargonams (J.Meko ž., 1985), *Koncertas* klarnetui ir styginiambs (1985), Sonata fortepijonui nr.2 (1986), kvartetas *Flobos*

Clavio fleitai, obojui, klavesinui ir violončelei (1987), Simfonija nr.6 *Patarlių simfonija* mišriam chorui ir simfoniniams orkestrui (pagal lietuvių liaudies patarles ir priežodžius, 1991), *Dékojimas* styginių orkestrui ir violončelei solo (1992).

❖ Sonata *Melika* 1973 metų kūrinys balsui ir vargonams, grindžiamas to meto kompozitoriaus naudojamą muzikinę kalbą, išryškinant trichordinius kompleksus. Vokalo partijos poetinis tekstas - sutartinėms būdingi garsažodžiai, neturintys konkrečios žodinės prasmės, tačiau padedantys išryškinti dvasines būsenas. I dalis - *Linagauda* - Susikaupimas. Epiškai formuojama trijų dalų forma, II dalis - *Judabra* - Nerimas. Dramaturgiškai reikšmingiausia ciklo dalis, III dalis - *Sadula* - Ilgesys. Grąžina ramią pirmosios dalies muziką.

1993 metų *Melikos* redakcija - autoriaus perkomponuota balsui su trombonu, kontrabosu ir fortepijonu (klavesinu).

Julius Juzeliūnas

NOMEDA VALANČIŪTĖ

N.Valančiūtė (g.1961, Klaipėdoje) baigė Lietuvos konservatorijos prof. Juliaus Juzeliūno kompozicijos klasę (1984).

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Narcizas paruoštam fortepijonui ir klavesinui (1986), *Inkrustacija* smuikui ir obojui (1987), *Puotos pabaiga* klavišiniams instrumentui (1987), *Lietus plonom stikliném kojom* mišriam chorui arba 8 balsams (H.Radausko ž., 1987), *Laiptai 4* sopraniniams saksofonams (1988), *Ditirambai* elektrinei violončelei ir 6 variniams pučiamiesiems (1988), *Po miražais* mišriam chorui (H.Radausko ž., 1989), kantata *Išeinanti šviesa* kameriniams chorui (A.Marčėno ž., 1989), *Celė* styginių orkestrui (1990), *Kelionė* styginių kvartetui ir paruoštam fortepijonui (1991), *Miško lapai panišusiom voverėm vėjyje šoka (ruduo)* 5 balsams ir paruoštam fortepijonui (H.Radausko ž.,

1992), *Dūzgiantis krūmas* dviems fleitoms ir šešiemis styginiam (1992), *Circulus vitiosus* trombonui, kontrabosui ir paruoštam fortepijonui (1993), *Pažūrėk: spindulys paskutinis* kameriniam chorui ir paruoštam fortepijonui (H.Radausko ž., 1993), *Atspindžio ūkas* altui, violončelai ir kontrabosui (1993), *Žinia* dviems fleitoms, dviems obojams ir dviems smuikams (1993).

❖ *Circulus vitiosus* trombonui, kontrabosui ir paruoštam fortepijonui, 1993. *Circulus vitiosus* - ydingasis ratas, logikos klaida, kai remiamasi teiginiais, kuriuos dar reikia įrodyti; padėtis be išeities. Kūrinys nėra užburto rato, beviltiškumo konstatavimas, greičiau graudi pagarba pačiomis pastangoms.

Nomeda Valančiūtė

OSVALDAS BALAKAUSKAS → p. 39

❖ *Daugybė pravirų šuliniai* (1979) sopranui, violončelai, fortepijonui ir arfai, šioje versijoje - kontrabosui, fortepijonui ir trombonui. Tekstas Leonardo Gutausko. Muzikos koloritą lėmė aštuoniagarsė dermė (oktatonika) ir iš jos kylantys švelnūs disonansai.

Osvaldas Balakauskas

PIANISTU TRIO: Kęstutis Grybauskas, Aušra Juodėnaitė, Inga Maknavičienė Lietuvos muzikos akademijos profesorius **KESTUTIS GRYBAUSKAS** žinomas Lietuvoje ir toli už jos ribų kaip kūrybingas ansamblistas. Kartu su žmona Liudmila Grybauskiene (1934-1988) įvairiose pasaulio šalyse surengė virš 500 fortepijoninio ansamblio koncertų. Tai buvo pirmas Lietuvoje pianistų duetas, kuriam mūsų kompozitoriai paskyrė daugiau nei 50 savo originalių kūrinį (jų ansambliui kūrinius parašė kompozitoriai E.Balsys, V.Bagdonas, V.Barkauskas, J.Bašinskas, A.Bražinskas, J.Gaižauskas, V.Jurgutis, J.Karosas, V.Klova, G.Kuprevičius, B.Kutavičius, V.Mikalauskas, V.Montvila, L.Povilaitis, A.

Račiūnas, V.Švedas, J.Tamulionis, S.Vainiūnas, Z.Virkšas, A.Žigaitytė). Kęstutis Grybauskas sėkmingai derina kūrybingą atlikėjo ir pedagogo veiklą, ugdydamas žinomus atlikėjus, tarptautinių konkursų laureatus. Pastaruojuose metus aktyviai koncertuoja ansambluje kartu su savo būvusiom mokinėm Inga Maknavičiene ir Aušra Juodėnaitė.

INGA MAKNAVIČIENĖ 1991 m. baigė Lietuvos Muzikos Akademiją, o 1993 m. šios aukštostosios mokyklos fortepijoninio ansamblio stažuotę. Šiuo metu dėsto fortepijono discipliną LMA Klaipėdos fakultete ir aktyviai koncertuoja įvairių sudėčių kameriniuose ansambliuose. Kaip solistė sėkmingai koncertavo Šveicarijoje (St. Moritz'e, Ciuriche).

AUŠRA JUODĒNAITĖ 1993 m. baigė Lietuvos Muzikos Akademiją. Jau studijų metais daug koncertavo kaip ansamblistė ir solistė. Šiuo metu dirba Klaipėdos muzikiniame teatre koncertmeisterės pareigose.

Koncertuojantis pianistų trio - ne dažnas reiškinys pasaulyje koncertų salėse. K.Grybausko, A.Juodėnaitės, I.Maknavičienės trio koncertai Lietuvoje bei rečitaliai tarptautiniuose forumuose - Prahoje, EPTA'93 (Europen Piano Teachers Asociation) kongrese, Haydn-Schubert festivalyje Vilniuje 1993 m. susilaukė gero specialistų įvertinimo.

Ansamblio repertuarė - klasikinės ir šiuolaikinės muzikos pavyzdžiai vienam ir dviejų fortepijonams keturiom ir šešiom rankom.

Pianistų trio kūrybine veikla susidomėjo ir lietuvių kompozitoriai. Jiems savo naujus kūrinius paskyrė kompozitoriai V.Bagdonas, V.Barkauskas, V.Mikalauskas.

Vilniaus akordeonistų kvintetas *Concertino* savo koncertinę veiklą pradėjo 1978 metais. Jo įkūrėjas ir vadovas - Baltijos valstybinio akordeono muzikos Tarybos prezidentas, Vilniaus tarptautinių akordeono muzikos festivalių organizatorius, Lietuvos muzikos akademijos dėstytojas Ričardas Sviackevičius. Dabar ansamblis yra groja Liūma Plungaitė, Žana Gumionaja, Eglė Matuizaitė, Rasa Mikišienė ir Ričardas Sviackevičius. Visi ansamblio narai yra baigę Lietuvos muzikos akademijos akordeono klasę ir dirba pedagoginių darbų. Kolektyvas skersai išsilgai išvažinėjo visą Lietuvą, dažnai koncertuoja Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje, Ukrainoje, Maskvoje, Sankt Peterburge (net garsiojoje M.Glinkos akademiniės kapelos koncertų salėje) bei kituose Rusijos (Uralo ir Sibiro) miestuose. Ypač didelio pasisekimo ir šilto priėmimo *Concertino* susilaukė Vakarų Europos

šalyse. 1986 metais kolektyvas sėkmingesai dalyvavo tarptautinėse *Vogtlando muzikos dienose* (Klingenthalio mieste), kur buvo apdovanotos diplomu. Tada buvo įrašyta antroji *Concertino* plokštėlė. Ansamblis dažnas svečias Vokietijoje: koncertai Kölno konservatorijoje, Tarptautinėje muzikos instrumentų mugėje Frankfurte prie Maino, Remscheide, Schortense, Duisburge, Dortmundė ir kituose miestuose. 1990 metais tarptautiniame akordeonistų konkurse Castelfidardo mieste (Italija) *Concertino* iškovojo Didžiųjų prizą (Grand Prix). Ilgi plojimai lydėjo akordeonistų pasiodymą tarptautiniame festivalyje *Nuits de Nacre* Tulle mieste (Prancūzija). Ansamblio dalyvavimas įvairiuose tarptautiniuose akordeono muzikos festivaliuose ir seminaruose jau tapo tradicija. Koncertiniai maršrutai vingiuoja per Suomiją, Lenkiją, Vokietiją, Bulgariją. Dabar ansambliečiai ruošiasi gastrolėms į Angliją, po to dalyvaus tarptautiniame akordeonistų ansamblių konkurse Innsbrucko mieste (Austrija).

Concertino repertuarė vyrauja įvairių epochų lietuvių, rusų bei kitų užsienio kompozitorių kūrinių aranžuotės. Reikšmingą vietą užima originalūs lietuvių kompozitorių kūriniai, specialiai sukurti šiam kolektyvui. Ansamblis taip pat groja populiarą muziką akordeonui, kuri patinka visiems klausytojams.

Concertino išleido 3 plokštėles, daugybė įrašų yra Lietuvos bei užsienio radijo ir televizijos fonduose.

Apie Vilniaus akordeonistų kvinteto aukštą atlikimo meninį lygį ir akordeono muzikos puoselėjimo veiklą liudija gausių eilinių klausytojų ir specialistų dėmesys, atsiliepimai Lietuvos Respublikos bei užsienio šalių spaudoje.

EX TEMPORE susikūrė 1991 m. Ansamblio sudėtis: Gintarė Skėrytė (sopranas-dainininkė), Vytautas Pilibavičius (trombonas, kompozitorius), Arnoldas Gurinavičius (kontrabosas), Arūnas Šlaustas (fortepijonas). Visi šie muzikantai baigė Lietuvos Muzikos akademiją.

Jie dažnai koncertuoja atskirai su garsiais Lietuvos orkestrais, tokiais kaip Nacionalinis simfoninis orkestras (dir. J. Domarkas) ir Lietuvos Kamerinis orkestras (dir. S. Sondeckis).

Ex Tempore nariai atlieka įvairaus stiliaus muziką. Jie dalyvavo džiazo festivaliuose *Naujoji teritorija* Kijeve, *Aarhus festivalyje* Danijoje, Vilniaus *Forum-93*, Kauno *Jazz-93*. Vis dėlto pastaraisiais metais jie didžiausią dėmesį skyrė šiuolaikinei muzikai, sukurtai tokių garsių kompozitorių kaip G. Ligeti, K. Stockhausen, P. Boulez, L. Berio, H. Lachenmann, o taip pat Baltijos šalių kompozitorių (F. Rabe, P. Vasks).

Ansamblis taip pat atlieka lietuvių kompozitorių O.Balakausko, F.Bajoro, V.Bartulio, B.Kutavičiaus, R.Merkelio, A.Martinaičio, N.Valančiūtės kūrinius. Ansamblis *Ex Tempore* buvo kviečiamas dalyvauti šiuolaikinės muzikos festivaliuose Lietuvoje (festivaliuose *Gaida* ir *Jauna muzika*), o taip pat keliuose kitų Europos šalių festivaliuose.

**LAPKRIČIO 20
19.00 val.**

**LIETUVOS MUZIKOS
AKADEMIJA**

SOLISTŪ ANSAMBLIS KLASIKA-AVANGARDAS

Vladimiras Burij	-	<i>fleita</i>
Svetlana Sergejenko	-	<i>obojus</i>
Genadijus Zabara	-	<i>klarnetas</i>
Olegas Danikas	-	<i>fagotas</i>
Andžela Jerega	-	<i>smuikas</i>
Elena Malceva	-	<i>smuikas</i>
Regina Sarkisova	-	<i>smuikas</i>
Aleksandras Chochlovas	-	<i>altas</i>
Vadimas Jablonskis	-	<i>violončelė</i>
Vladimiras Baidovas	-	<i>kontrabosas,</i> <i>meninis vadovas</i>
Vladimiras Dulovas	-	<i>fortepijonas, klavesinas</i>
Viktoras Kopytko	-	<i>fortepijonas, vargonai</i>
Michailas Konstantinovas	-	<i>mušamieji</i>
Andrejus Kovalinskis	-	<i>trimitas</i>
Raimundas Katilius	-	<i>smuikas</i>
Audronė Pšibilskienė	-	<i>altas</i>

Zygmunt Krauze (1938)

* *Quatuor pour la naissance*

klarnetui, smuikui, violončelei ir fortepijonui

(1985)

10'

Miklós Maros (1943)

*Konzertmusik für Geige, Bratsche und
Kammerensemble* (1992)

10'

Karl Heinz Wahren (1933)

- * *Tango Noir* fleitai (altinei fleitai), klarnetui
(bosiniam klarnetui), mušamiesiemis, smuikui,
altui, violončelei ir kontrabosui (1978)

12'

Pertrauka

Mikael Edlund (1950)

- * *Trio sol* klarnetui, fagotui ir fortepijonui
(1980)

8'

Osvaldas Balakauskas (1937)

- ** *Quartetto concertante* fleitai, smuikui,
violončelei ir fortepijonui (1970, II red. -1990)

14'

Viktor Kopytko (1956)

- * *Biblijos epizodai* klarnetui, trimitui, styginių
kvintetui, klavesinui ir mušamiesiems (1992)

15'

ZYGMUNT KRAUZE

Z.Krauze (g. 1938 m., Varšuvoje) studijavo fortepijoną ir kompoziciją Varšuvos Aukštojoje valstybineje muzikos mokykloje. 1966 m. vieneriems metams gavo Prancūzijos vyriausybės stipendiją studijuoti pas Nadią Boulanger Paryžiuje. 1967 m. įkūrė *Muzikos studijos* ansamblį, kuriam buvo parašyta daugiau nei 100 darbų. 1966 m. Z.Krauze buvo apdovanotas pirmajapremija tarptautiniame Gaudeamus šiuolaikinės muzikos konkurse, kuris vyko Utrechtė, Olandijoje. 1973 m. jis gavo Vokiečių menininkų rėmimo programos stipendiją (DAAD) vieneriems metams kaip

reziduojantis menininkas Vakarų Berlyne. 1975 m. už nuopelnus jam buvo suteiktas Lenkijos Sidabrinis Kryžius. 1974 m. apdovanotas Prancūzijos Menų ir Literatūros Ordinu ir 1988 m. -Lenkijos Kompozitoriu Sajungos kasmetine premija. Jis buvo *Tarptautinės Šiuolaikinės Muzikos Sajungos* žiuri narys Atėnuose (1979), Osle (1989) ir Varšuvoje (1990), o taip pat Gaudeamus konkurso žiuri narys Olandijoje (1981 ir 1987). Nuo 1971 iki 1981 jis buvo *Varšuvos rudens* festivalio repertuaro komiteto narys. 1982 m. jis buvo Piero Boulez pakviestas užimti *Akustinės Muzikos Koordinacijos ir Tyrimo Instituto* (IRCAM) meninio pataréjo pareigas. Puoselėdamas šiuolaikinės muzikos suvokimą, Z.Krauze 1983 m. sukūrė savaitinę radijo programą *France Musique* stočiai. Z.Krauze dėstė tarptautiniuose vasaros kursuose Darmštate (1974), Muzikos Akademijoje Stokholme (1975) ir Bazelyje (1979) bei tarptautiniuose Kazimierz Dolny vasaros kursuose (1986). 1979 m. dėstė Indianos universitete Bloomingtone ir Jeilio universitete (1982) kaip vizituojantis profesorius. 1980 m., dirbdamas kartu su kitais lenkų muzikais ir kompozitoriais, Krauze atgaivino Tarptautinės Šiuolaikinės Muzikos Sajungos (ISCM) lenkų sekciją ir tapo jos prezidentu. Nuo 1987 m. jis buvo trejiems metams išrinktas šios Sajungos prezidentu.

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Pjesė orkestrui nr.1 (1969), *Pjesė orkestrui nr.2* (1970), *styginių kvartetas nr.2* (1970), *Liaudies muzika* orkestrei (1972), *Aus aller Welt stammende 10-čiai styginių instrumentų* (1973), *Soundscape* instrumentams, daiktams ir juostoms (1975), *Fete galante et pastorale* orkestrei ir keturiems solistams (1975), *Koncertas* fortepijonui (1976), *Suite de danses et de chansons* klavesinui ir orkestrei (1977), *Koncertas* smuikui (1980), *Die Kleider* kameriniams orkestriui (1982), *Kūrinys* orkestrei nr.3 (1982), *Arabeska* fortepijonui ir kameriniams orkestriui (1983), *styginių kvartetas nr.3* (1983), *Quatuor pour la naissance* klarinetui, smuikui, violončelei ir fortepijonui (1985), *Symphonie Pairsienne* (Paryžiaus simfonija, 1986), *Riviere souterraine* septynioms juostoms (1987), *Nuo klaviatūros iki partitūros* fortepijonui (1987), *Karštligiškas tango* fortepijonui (1987-1991), *La chanson du mal-aime* fortepijonui (1989).

❖ *Quatuor pour la naissance* klarnetui, smuikui, violončelei ir fortepijonui (1985) išreiškia emocijas, susietas su mano sūnaus gimimu: smurtą, skausmą, viltį ir meilę. Šie jausmai, kilę tuo metu, siejasi su charakteringais pjesės fragmentais. Tačiau visoje mano kūryboje jaučiamas bendras siekimas sukurti vientisą muziką, neturinčią kontrastų. Problematiška yra tai, kad šioje pjesėje išreikštose emocijos jau pačia savo prigimtimi yra contrastingos. Dilema tarp tendencijos sukurti muziką be kontrastų ir emocijų, kurios išreikštose kontrastingu būdu, man yra viena įdomiausiai paslapčių, kuriant muziką. Aš stengiuosi savo kūriniuose skirtingai išspresti tų paslapčių aspektus, o *Quatuor* yra vienas jų.

Premjera įvyko Paryžiaus *Maison de la Radio* (Radijo Rūmuose) ir buvo atlikta ansamblio *2e2m* solistų. Kompozitorius grojo fortepijonu.

Zygmunt Krauze

MIKLÓS MAROS

M.Maros (g. 1943, Pecs, Vengrijoje) baigė kompozicijos studijas pas Ferenc Szabo Budapešto Muzikos Akademijoje. Vėliau emigravo į Švediją ir mokėsi Ingvar Lidholm kompozicijos klasėje Stokholmo muzikos koledže. Ryšiai su György Ligeti suvaidino svarbų vaidmenį jo kaip kompozitoriaus gyvenime. Tai, kad kompozitorius gimė ir buvo auklėjamas žymioje vengrų muzikų šeimoje, kurioje susipynė turtingos kultūros palikimo tradicijos ir ižvalgūs meniniai interesai, padėjo Miklós Marosapti pakankamai savitu muzikos estetu... Būdamas patyrusiu atlikėju, 1972 m. Maros kartu su žmona Ilona Maros (sopranas) įkūrė Maros Ansamblį, kuris aktyviai koncertuodamas ir darydamas įrašus, tapo viena išskiliausių modernios muzikos grupių Skandinavijoje. Kompozitorius aktyviai reiškėsi pedagoginėje veikloje, dėstydamas žymioje Stokholmo elektro-akustinės muzikos studijoje (EMS, 1971-1978) ir muzikos koledže (1976-1980).

M.Maros pelnė nemažai tarptautinių apdovanojimų už savo kūrinius, tarp jų Berlyno rėmimo programos (DAAD) apdovanojimą, finansuojantį

- vienerių metų pragyvenimo išlaidas Vakarų Berlyne (1980-1981) ir *Eifitime* apdovanojimą (1990), kurį skiria Švedijos vyriausybė. Tai - prestižiškiausias meninio pripažinimo įrodymas Švedijoje.

John-Edward Kelly

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Pučiamujų kvintetas nr.2 (1962), *Preludas* meco-sopranui ir orkestrui (T.S.Eliot ž., 1967), *Pezzo* kameriniam orkestrui (1967), *Kleinigkeit vargonams* (1967), *Trys štrichai* violončelei (1968), *Inversioni* sopranui ir kameriniam ansambliui (S.Weöres ž., 1968), *Daina* vyrų trio (1968), *Coalottino* saksofonui-baritonui ir instrumentams (1968), *Eroticon* meco-sopranui ir orkestrui (Cant Cant ž., 1968), *Diskusija* fleitai, obojui, klarnetui, fagotui ir fortepijonui (1969), *Interdependentia* smuikui, altui ir violončelei (1969), *Žaidimas* klarnetui, trombonui, violončelei ir mušamiesiems (1969), *Anenaika* sopranui, kameriniam ansambliui ir magnetofono juostai (1969), *Turba* mišriam chorui (Biblijos tekstais, 1969), *Ize* fleitai ir mušamiesiems (1970), *Duetas* dviems violončelėms (1970), *Pantomima* klavišiniams ir magnetofono juostai (1970), *Cartello* fleitai, arfai, fortepijonui, smuikui ir violončelei (1970), *Rege* (elektro-akustinė muzika, 1970), *in H* (1970), *Denique* sopranui ir orkestrui (1970), *Nukrypimas* sopranui, kontraltui, altinei fleitai, altui, gitarai ir mušamiesiems (trys atlikėjai, 1971), *Descort* sopranui, flėčai ir kontrabosui (1971), *Tragedija* klarnetui, trombonui ir fortepijonui (1971), *Gerosios naujienos* trimitui, smuikui ir altui (1971), *Mononome* dviem bosinėms fleitim (1971), *Festeggiamento* senovinei fleitai, smuikui ir arfai (1971), vienaveiksmė opera *Norėčiau būti* (1971), *Concertino* kontrabosui ar tūbai ir šešiems iki dvidešimt keturių instrumentų (1971), *Mutazioni* pučiamujų orkestrui (1971), *Ženklių kalba* sopranui ir fortepijonui (G.Thinsz ž., 1971), *HCAB-BACH* fortepijonui (1971), *Ghiribizzo* dviems akordeonams (1972), *Aspectus* dešimčiai instrumentų (1972), *Canseric* fleitai ir fortepijonui (1972), *Sirenos* keturioms arfoms (1972), *Xylographia* sopranui, smuikui, fagotui, arfai, klavesinui ir vibrafonui (1972), *Laus Pannoniae* sopranui, chorui ir kameriniam ansambliui (Janus Pannonius ž., 1972), *Abrand* motetų chorui (1972), *Trio religioso* mišriam chorui (Bo

Setterlind ž., 1972), *Confluentia* styginiams (1972), *Judéjimai* (elektro-akustinė muzika, 1973), *Etiudai* tūbai (1973), *Oras* fagotui (1973), *Lunovis* sopranui, smuikui, fagotui, arfai ir čelestai (Chr.Morgenstern ž., 1973), *Trys japoniškos pavasario dainos* altui ir fortepijonui (1973), *Oratorija* vyrų chorui ir juostai (lotyniškas tekstas, 1973), *Proprio* pučiamiesiems instrumentams (1973), *Monodie* klarnetui (1974), *Oolit* dešimčiai instrumentų (1974), *Inventio* smuikui ir fagotui (1974), *Sinfonija nr.1* (1974), *Tu ieškojai gélés* vyrų chorui (E.Södergran ž., 1975), *Elementen* sopranui, skaitovui, moterų trio ir jaunimo orkestriu (L.Hellsing ž., 1975), *Hausmusik* dviej smuikams ir arfai (1975), *Trys epigramos* vartornai, violončelei ir fortepijonui (1975), *Preludium irtoccata* cimbolams (1975), *Kryptys* (elektro-akustinė muzika, 1975), *Ostinato* (elektro-akustinė muzika, 1975), *Bicinium* smuikui ir fortepijonui (cimbolams, 1969-1975), *Manipuliacija I* fagotui (1976), *Trys mažos pjesės* fisharmonijai (1976), *Divertimento* pučiamųj kvintetui, smuikui ir fortepijonui (1976), *Passacaglia* sopranui ir vargonams (Edith Södergran ž., 1976), *Skoninga ir sumanai parašyta dainelė* altui (balsui), altui (muzikos instrumentui) ir fortepijonui (J.Fredelius ž., 1976), *Styginių kvartetas nr.1* (1977), *Manipuliacija II* sopranui (1977), *Manipuliacija III* fagotui ir violončelei (1978), muzika lėli teatrui *Kubai* (1978), *Paguoda* smuikui (1978), *Psalmė 98* sopranui, fleitai, klarnetui, fagotui, smuikui, altui, violončelei ir mušamiesiems (1978), *Dimensijos* mušamiesiems (šešiems muzikantams, 1978), *Tavo balsas* tenorui ir vyrų chorui (C.Snoilsky ž., 1978), *Orfėjas* mišriam chorui (E.Södergrān, W.Shakespeare ž., 1978), *Koncertas* klavesinui ir kameriniam orkestriu (1978), *Keturios giesmės iš Gitanjali* sopranui, fleitai, klarnetui ir mušamiesiems (du atlikėjai, R.Tagore ir A.Butanschön ž., 1979), *Pas de deux* dviems akordeonams (1979), *Sinfonija nr.2* pučiamiesiems ir mušamiesiems (1979), *Gestai* fleitai, klarnetui, smuikui, violončelei, fortepijonui ir mušamiesiems (1979), *Diptychon* altui ir vargonams (1979), *Manipuliacija IV* sopranui ir citrai (1979), *Pasirodymas* fleitai, klarnetui, smuikui, violončelei, klavesinui ir mušamiesiems (du atlikėjai, 1980), *Bläser quintet nr.2* (1980), *Bogen* klavesinui (1980), *Schattierungen* violončelei (1980), *Apytaka* styginiams (1980), *Konzert für Bläser quintet und Orchester* (1980), *Sąskambiai*

vietoje sąskambiu

fleitai, sopranui-saksofonui, gitarai, mušamiesiems (1981), *Coalottino II* bosiniam klarnetui ir styginiams (1981), *Praefatio* vargonams (1981), Šešeliai kontrabosui (1981), *Tinklas* vyru kvintetui (1982), radio opera *Didysis žvyro sijotojas* (pagal A.Strindberg, 1982), *Konzertsatz für Akkordeon und Streicher* (1982), *Konzert für Posaune und Orchester* (1983), *Psalmė 139* mišriam chorui, vargonams irbos sekstetui (pagal Bibliją, 1983), *Atspindžiai* pučiamiesiems, gitarai, fortepijonams ir styginiams (1983), *Infinitiv* sopranui ir klavesinui (J.Pilinszky, G.Harrer ž., 1983), *Piešinys* gitarai (1983), *Intonazione* dviems gitaroms (1984), *Kvartetas* saksofonams (1984), *Ekspruntas* diskantinei senovinei fleitai (1984), *Fanfara* trimitui (1984), *Variazioni* fortepijonui (1984), *Manipuliacija V* trimitui (1984), *Quincunx* vargonams (1985), *Lur* trombonui (1985), *Capriccio* gitarai (1985), *Sinfonietta* kameriniams orkestrui (1985), *Picciettato* mušamiesiems (penki atlikėjai, 1986), *Banguotas judėjimas* altiniams saksofonui ir fortepijonui (1986), *Sinfonia Concertante* (*Sinfonija nr.3* styginiams, 1986), *Introduzione e marcia* pučiamujų orkestrui (1986), *Aulos Trio* obojui, violončeli ir klavesinui (1987), *Goboj* obojui ir gitarai (1987), *Cuneiform* fortepijonui (1987), *Inventionen* klavesinui (1988), *Trifoglio arfai* (1988), *Concerto Grossso* saksofonų kvartetui ir orkestrui (1988), *Koncertas* klarnetui ir orkestrui (1989), *Triptychon* moterų chorui, sopranui, klarnetui, smuikui ir vargonams (E.Södergran ž., 1989), *Lur II* valtornai (1989), *Res Mobilis* varinių pučiamujų kvintetui (1990), *Koncertas* altiniams saksofonui ir orkestrui (1990), *Infinitiv II* sopranui, altui ir klavesinui (J.Pilinszky, G.Harrer ž., 1983-1990), *Namų ūkio muzika* mušamiesiems (trys atlikėjai, 1990), *Partita* altui ir fortepijonui (1991), *Pentastrutturi* vargonams (1991), *Sa-Ga* altiniams saksofonui ir gitarai (1992), *Burattinata* altiniams saksofonui ir fortepijonui (1992), *Konzertmusik* smuikui, altui ir kameriniams ansamblui (1992).

❖ Kūrinj *Konzertmusik* smuikui, altui ir kameriniams ansamblui sukūrė 1992 m. savo draugams Audronci Matulionytei-Pšibilskienei ir Raimundui Katiliui, kurie ši kūrinj atliko tais pačiais metais autorinio koncerto Vilniuje metu. Abu soliniai instrumentai visą laiką skamba kartu, tarytum

kurdami vientisą solinę partiją. Ši *solinė partija* nuolatos persipina su ansamblio, susidėančio iš obojaus, klarneto, klavesino, fortepijono ir styginių kvarteto grojiniu, ne taip kaip šalutinė ar pritarianti muzika, o išgaunant ir kuriant dvigubo koncerto efektą (Styginių partiją gali, reikalui esant, atlikti choras).

Dešimt minučių trunkanti pjesė atliekama be pauzių, tačiau ji susideda iš daugelio dalių. Dažnai pakartoamos kai kurios dalys, todėl forma primena rondo. Kūrinio pagrindas - du pagrindiniai harmonijos principai, dažnai pasikartojantys chromatiniai saskambiai pasidalija į keturis tribalsius akordus, kurie visuomet atliekami vienas kitą papildančiomis poromis arba du papildomus pentatoninius akordus.

Melodinga ir harmoninga visuma kyla iš šių abiejų šaltinių. Kūriniui būdingas einantis pakaitomis labai statiskas (melodingas) ir stipriai ritmiškas (virtuoziškas) charakteris. Pavadinimas perteikia aliuzią į mini koncertą. *Konzertmusik* dedikuojamas mano draugams iš Lietuvos.

Miklós Maros

KARL HEINZ WAHREN

K.H.Wahren (g. 1933, Bonoje) studijavo Berlyno Konservatorijoje (nuo 1961) pas Josef Rufer ir Karl Amadeus Hartmann, o taip pat Darmštato Naujosios muzikos vasaros kursuose. Kompozitorius gyvena Berlyne. Yra laisvas menininkas. Pagrindiniai leidėjai - Bote & Bock ir Edition Corona (Berlynas).

♦ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Bote & Bock leidykloje išleisti šie K.H.Wahren kūriniai: *Fretillement* fleitai ir fortepijonui (1965), *Wechselspiele* (Besikeičiantys žaidimai) fleitai, fortepijonui ir styginiam orkestrui (1967), *Permutation* fleitoms (1967), *L'Art pour L'Art* fleitai, violončeli ir fortepijonui (1968), *Application* vargonams solo (1969), *Increase* fleitai, marimbai (cimbalams, bongo būgnams) ir vargonams (1971), *Soundscreen* fleitai ir dviems mušamiesiems (1975), *Entrevue* fleitai ir vargonams (1976/77), *En trois*

Coleurs obojui (arba fleitai), klarnetui ir fagotui (1977), *Messing-Klänge* (*Žalvario skambesiai*) keturiems trombonams ir vargonams (1978), *Tango Noir* (*Juodasis tango*) fleitai (alto fleitai), klarnetui (bosiniam klarnetui), mušamiesiems, smuikui, altui, violončelei, kontrabosui (1978).

❖ *Tango Noir* (*Juodasis tango*) sudaro tango ritmu sukurtos kompozicijos, kurioms mane paskatino 1977 metų Berlyno festivalis *Dvidešimtujų metų tendencijos*.

Šiuolaikinės muzikos elementai šiame kūrinyje priešpastatomi tango ritmams ir melodinėms frazėms, perimtoms iš Argentinoje kilusio liaudies šokio. Šie elementai vieni su kitais susipina stilistiniame kitimų žaisme, pakreipiami iki grotesto, o monotoniškas ir visur prasismelkiantis tango ritmas nuolatos prasiveržia kaip dominuojanti tema.

Pirmasis atlikimas įvyko 1978 m. balandžio 26 d. Turine. Grojo ansamblis *das Neue Werk*.

MIKAEL EDLUND

M.Edlund (g.1950, Tranase, Švedijoje). Paauglystės metais buvo roko muzikantu, vėliau studijavo muzikologiją Uppsalos Universitete (1970-1972) ir kompoziciją pas Ingvar Lidholm ir Arne Mellnäs Valstybiniaiame muzikos koledže Stokholme (1972-1975). 1977 ir 1978 papildomai studijavo JAV ir kitur. 1979 M.Edlund buvo Fylkingen organizacijos režisieriumi ir tos organizacijos valdybos nariu (1975-1979). Nuo 1978 jis yra ISCM Švedijos skyriau valdybos narys.

M.Edlund yra Švedijos Kompozitorų Sajungos narys, priklauso Švedijos atliekamų kūrinių sajungai (STIM), ISCM (Švedijos skyriui) ir Fylkingen.

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Tuščias apgaudinėjimas mecosopranui, violončelei, fortepijonui ir dviems mušamiesiems (1974-1977), *Trio sol* klarnetui, fagotui ir fortepijonui (1980), *Lapai* aštuoniems moteriškiems balsams, akustiniam fortepijonui, elektroniniam fortepijonui, arfai ir septyniems mušamiesiems (1977-

1981), *Protas ir šokiai* styginių kvartetui (1981), *Žemė* penkiems mušamiesiems (1982), *Mažos pėdos* gitarai (1982), *Muzika* dvigubam pučiamujų kvintetui (1984), *Graffiti* trisdešimt dvejų balsų mišriam chorui (1985), *Fantazija virš miesto* fortepijonui (1985-1986), *Canzonetta* op.16 fleitai ir fortepijonui (1989), *Cantus serioso* op.20 klarnetui ir fortepijonui (1990), *Koncertas* smuikui ir orkestrui (1990), *Praviras* orkestrui (1988-1991).

♦ Kūrinyje *Trio sol* klarnetui, fagotui ir fortepijonui (1980) naudojama dviejų dalių forma tarytum balansuojant ties naivumo riba. Medinių pučiamujų partijose organiškai iškyla dvi melodinės linijos, fortepijono partijoje pasikartojant šešioliktinės natos motyvui. Vystymas pasiekia kulminaciją ir ryžtingai pirmą kartą išsprendžiamas mechaniku klavišų mušimu, kuris priešpastatomas nuolatos atsikartojantiems melodiniams medinių pučiamujų išstojimams. Vėl pasigirsta visi instrumentai, ir iš naujo iškyla įžanginės dalies motyvas vien tik tam, kad dar kartą būtų mechaninio mušimo ir melodingo pasikartojimo išsklaidytas. Galų gale šis procesas vėl nusilpsta. Laiko aspektas čia sujungia organiškajį ir mechaniskajį pradus tokiu pačiu būdu kaip kvartete *Protas ir šokiai*. Čia susivienija intelektualiai suformuoti fiziniai pradai.

Šis kūrinys skirtas visiems balsavusiems prieš branduolinio ginklo jėgą 1980 metų referendumėje (Švedijoje) ir tiems, kurie dar balsuos prieš ją ateityje.

OSVALDAS BALAKAUSKAS

O.Balakauskas (g.1937, Ukmergės raj., Miliūnuose) baigė Vilniaus pedagoginio instituto muzikos fakultetą (1961) ir Kijevo konservatorijos prof. Boris Liatošinski kompozicijos klasę (1969). Lietuvos muzikos akademijos kompozicijos katedros (iki 1991) vedėjas, ilgametis Lietuvos kompozitorų sąjungos Valdybos, vėliau Tarybos narys. 1988 m. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio suvažiavime išrinktas LPS Seimo tarybos nariu. O.Balakausko kūriniai reprezentavo Lietuvą prestižiniuose tarptautiniuose

festivaliuose. 1988 m. Vokietijoje išleista apie O.Balakauską knyga *Tyla*. 1991 m. O.Balakauskas paskirtas Lietuvos ambasadoriumi Prancūzijoje, 1992 - Ispanijoje ir Portugalijoje (gyvena Paryžiuje).

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Styginių kvartetas nr.2 (1971), kamerinė simfonija *Les musiques violončelei ir medinių pučiamųjų kvintetui* (1972; II red.fleitai, smuikui, elektrinei violončelei, fortepijonui ir fonogramai, 1982), koncertas violončelei ir kameriniam orkestrui *Ludus Modorum* (1972; II red.elektrinei violončelei, fleitai, smuikui, fortepijonui ir fonogramai, 1982), *Studi Sonori* dviem fortepijonams (1972), Simfonija nr.1 (1973), *Kalnų sonata* fortepijonui ir orkestrui (1975), trys pjesės smuikui ir fortepijonui *Kaip marių bangos prisilietimas* (1975), *Orgija Katarsis* elektrinei violončelei ir fonogramai (1979), *Sinfonija nr.2* (1979), *Passio Strumentale* styginių kvartetui ir simfoniniam orkestrui (1980), Koncertas obojui, klavesinui ir styginių orkestrui (1981), kamerinė simfonija *Raštai* fleitai, smuikui, violončelei, fortepijonui ir fonogramai (1981), *Sinfonia concertante* smuikui, fortepijonui ir simfoniniam orkestrui (1982), sonata *Do nata* altui ir fonogramai (1982), *Dada-Concerto* sopranui, tenorui, dviem bosams ir instrumentiniam ansambliu (L.Gutausko ž., 1982), *Spengla-Üla* šešiolikai styginių (1984), muzika filmui-baletui *Zodiakas* (1984), *Tyla.Le Silence* sopranui, altui, tenorui, bosui ir kameriniam orkestrui (O.Milašiaus ž., 1986), *Naujasis turkų maršas* dviem fortepijonams (1987), *Opera Strumentale* orkestrui (1987), baletas *Makbetas* (J.Smorigino libr., pagal W.Shakespeare tragediją, 1988), *Ostrobotnijos simfonija* dvidešimčiai styginių (1989), *Veda-Seka-Budi* penkiems perkusistams (1990), *Chopin-Hauer* sopranui, tenorui, dviem fortepijonams, altui, aktoriams ir fonogramai (A.Schopenhauer tekstais, 1990), *Lietus Krokuvai* smuikui ir fortepijonui (1991), *Polilogas* saksofonui -altui ir dvidešimčiai styginių (1992).

❖ *Quartetto Concertante* (1970) fleitai, smuikui, violončelei ir fortepijonui. Naudotasi dvylikatone diatoniškos struktūros serija (uždara diatoninė

eilė), kuri lėmė reliatyvų disonantiškumą. Tai - vienos dalies, virtuoziškos faktūros kompozicija.

Osvaldas Balakauskas

VIKTOR KOPYTKO

V.Kopytko baltarusių kompozitorius (g.1956, Minske) baigė Sankt-Peterburgo konservatoriją, A.D.Mnakacanian kompozicijos klasę (1982). Jo stambiausių kūrinių tarpe yra dvi operos, dvi simfonijos, oratorijs *Varpai* (pagal XVII amžiaus nežinomo autoriaus rinkinį), keletas kantatų ir vokalinių ciklų, daug kūrinių kameriniams ansambliams, instrumentinės, vokalinės ir chorinės miniatiūros, muzika teatrui ir kinui.

❖ *Biblijos epizodai* pirmą kartą buvo atlikti Minske 1992 m. sausyje, solistų ansamblio *Klasika-avangardas*. Autorius taip kalba apie savo kūrinį: "Kai aš galvoju apie Biblijos epizodų siužetą, aš įsivaizduoju mažą akmenuką, įmestą į vandenį, ir koncentrinius ratilus, sklindančius nuo jo. Žinoma, buvo išeities taškų, susijusių su tam tikrais *Senojo Testamento* įvykiiais ir personažais, bet tie sklindantys ratilai kartais taip nutoldavo, kad aš atsisakiau atskiroms dalims duoti vardus bei priskirti žanrus. Aš norėjau išvengti netikslumų bei įkyrumo ir pakvieti auditoriją į kitą pasaulį ir anuos laikus, parodydamas juos tokiais, kokius aš stengiuosi juos pats pamatyti".

SOLISTŲ ANSAMBLIS KLASIKA-AVANGARDAS. Koks pasisekimas!
Neįprasta muzika, atliekama su artistišku meistriškumu, apgalvotai, šmaikščiai, ... teatralizuotai ... - taip rašė Baltarusijos laikraštis *Literatūra ir menas* apie *Klasikos-Avangardo* ir lietuvių dainininkės Juditos Leitaitės atliekamas anglų kompozitoriaus P.Davis *Ginkluoto žmogaus mišias*. Tame pačiame laikraštyje parašyta apie kitą Minsko muzikantų koncertą: "Tai tikra muzika!... Nereikia ir aiškinti besiveržiančio G.Zabaros klarneto garso, ekstravagantiškų A.Malcevos smuiko pasažų, subtilaus pianistų B.Šteinbuk ir V.Dulovo atlikimo, mušamujų atlikėjo ir multiinstrumentalisto V.Sudnovskio virtuoziškumo, skaidrių V.Burij

fleitos moduliacijų ir trumpakalbio kontraboso aksominių frazių kilumo, atliekamų ansamblio vadovo V.Baidovo!"

Klasikos-avangardo ansamblje - keturiolika muzikantų. Visi jie, išskyrus klarinetistą G.Zabarą, kuris baigė Gnesinų Maskvos muzikinį pedagoginį institutą, - Baltarusijos konservatorijos diplomantai. Visi jie yra tarptautinių, sajunginių ir respublikinių konkursų laureatai.

Klasika-avangardas - tai lygiateisių partnerių, talentingų asmenybių kolektivas, kuriame kiekviena individualybė tarnauja pagrindinei idėjai - bendrai kūrybai.

Klasika-avangardas daug eksperimentuoja, atgaivina senas tradicijas, grąžina užmirštus vardus, atveria kelią į gyvenimą jauniems kompozitoriams. XV-XVIII amžiaus Baltarusijos muzika; rusų ir tarybinės muzikos klasikos Glinkos, Glazunovo, Šostakovičiaus, Prokofjevo kūriniai; šimtmečio rusų avangardo Deševovo, Ščerbačiovo, Mosolovo ir šiuolaikinio avangardo Šnitkės, Gubaidulinos, Denisovo, Karetnikovo, Artiomovo kūriniai; amerikiečių, anglų, prancūzų, italų, vengrų, čekų ir slovakų, skandinavų bei jaunų baltarusių kompozitorių muzika, žodžiu, *Klasika-avangardas* atlieka senųjų meistrų muziką ir pačias ekstravagantiškiausias šiuolaikinių autorų partitūras, tuo sukurdamas nematomą ryšį tarp praeities ir dabarties kūrinių. Lyg bandydami susieti praeitą ir dabartinį šimtmetį, Minsko muzikantai įtraukia mus į pačią gyvenimo tékmę, pilną kontrastų, vienodai veržlią ir tokią pat šiuolaikišką Vivaldžio, Saint-Saens'o, Glinkos, Šostakovičiaus, Šnitkės arba Gubaidulinos muzikoje...

Visa tai neatskiriamai ir nedaloma *Klasikos-avangardo* kūrybiniai darbe. Muzikantų tikėjimas išmintimi, aukso amžiumi, gelbstinčiaja meno galia, daro avangardo muziką šventa. Prėjusių amžių kompozitorų kūriniuose jaučiame šalia esant ir intelektą, talpinantį savyje visapusiskus šiuolaikinės kultūros sluoksnius, ir XX amžiaus kataklizmus. Svarbiausias jaunų Baltarusijos muzikantų nerašytas įstatymas ir jų kūrybinis credo - eiti kartu su gyvenimu. Visa tai atnešė jiems sėkmę, koncertuojant išrankiai publikai Minske, Maskvoje, Sankt-Peterburge, Polocke, Vilniuje... ir Vitebske, didžiojo Marko Šagalo mieste, kuriame *Klasika-avangardas* rengia savo kasmetinį kamerinės muzikos festivalį, skirtą kitam dideliam, kilusiam iš Vitebsko, meno propaguotojui Ivanui Sollertinskiui. Festivalio koncertų pasisekimas pranoko visus lūkesčius ir buvo visiems tikras atradimas, taip pat ir svečiams iš Suomijos, kurių kvietimu ansamblis pradėjo savo užsienio gastoroles. Po to sekė Vokietija, Italija, Lenkija. Gauti pakvietimai iš Ispanijos ir Šveicarijos.

Solistų ansamblis *Klasika-avangardas* gyvuoja tik dvejus metus, bet tai tik kūrybinio kelio pradžia.

LAPKRIČIO 21

15.00 val.

**LIETUVOS MUZIKOS
AKADEMIJA**

Petras Geniušas	-	<i>fortepijonas</i>
Algirdas Vizgirda	-	<i>fleita</i>
Saulius Astrauskas	-	<i>mušamieji</i>
Hellmut Ohloff	-	<i>fortepijonas</i>
Raimundas Katilius	-	<i>smuikas</i>
Audronė Pšibilskienė	-	<i>altas</i>
Augustinas Vasiliauskas	-	<i>violončelė</i>

VILNIAUS STYGINIŲ KVARTETAS

Audronė Vainiūnaitė	-	<i>I smuikas</i>
Petras Kunca	-	<i>II smuikas</i>
Donatas Katkus	-	<i>altas</i>
Augustinas Vasiliauskas	-	<i>violončelė</i>

Luciano Berio (1925)

* *Six Encores* fortepijonui

Stiebelis (1990)

Lapas (1990)

Vandens klavyras (1965)

Žemės klavyras (Pastoralė, 1968)

Oro klavyras (1985)

Ugnies klavyras (1989)

Vytautas Barkauskas (1931)

** *Intymi muzika* fleitai ir mušamiesiems (1993)

9'

Jacek Domagała

* *Styginių kvartetas su fortepijonu* (1991-1992)

Gerald Humel (1931)

Styginių kvartetas

Eskil Hemberg (1938)

** *Šeši trumpi laiškai Vilniaus kvartetui*
op.71b.

LUCIANO BERIO

L.Berio (g. 1925, Olandijoje) studijavo Milano *Giuseppe Verdi* konservatorijoje pas G.C.Paribeli ir G.F.Ghedini. 1953 m. kartu su Bruno Maderna jis Milane įkūrė Studio di Fonologia Musicale della RAI, iki 1961 m. likdamas jos direktoriumi. 1956 m. įkūrė periodinį leidinį *Incintri Musicali* ir rūpinosi šios institucijos koncertine veikla iki 1960 m. Jis labai aktyviai įsijungė į kompozicijos dėstyti Europoje ir Jungtinėse Valstijose, dalyvaudamas Tanglewood kursuose (1960, 1982), dirbdamas Dartington vasaros muzikos mokykloje (1961, 1962), Mills koledže (1962), Darmstadt, Cologne, Harvard universitetuose, o nuo 1965 iki 1972 m. - Niujorko Juilliard muzikos mokykloje. 1974-79 m. jis dirbo IRCAM. Dirigavo žymiausiems Jungtinių Valstijų ir Europos simfoniniams orkestrams. 1980 m. jam suteiktas Londono universiteto garbės vardas.

♦ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Kamerinė muzika sopranui, klarnetui, violončelei ir arfai (pagal J.Joyce ž.,

1953), *Nones* orkestруi (1954), *Allelujah I-II* orkestруi (1955-58), *Serenata* fleitai ir 14 instrumentų (1957), *Thema (Ommagio a Joyce)* magnetofono juostai (1958), *Ypatumai* 5 instrumentams ir magnetofono juostai (1958), *Tempi concertati* fleitai, smuikui, dviems fortepijonams ir kitiems instrumentams (1958-59), *Ciklai* moters balsui, arfa ir mušamiesiemis (1960), *Epifanie* orkestруi ir moters balsui (1961), *Passaggio* sopranui, dviem chorams ir insrumentams (1962), *Liaudies dainos* (1963), *Sinfonia* aštuoniems balsams ir orkestруi (1968-69), *Melodrama* tenorui ir orkestруi (1969), *Opera* (4 dalij opera, 1969-70), *Ora* sopranui, mecosopranui, fleitai, anglų ragui, mažam chorui ir orkestруi (1971), *Amores, rappresentazione da camera* 16 solo vokalistų ir 14 instrumentalistų (1971-72), *Rečitalis I* (skirtas *Cathy*) mecosopranui ir 11 instrumentalistų (1972), *Koncertas* dviems fortepijonams ir orkestруi (1972-73), *Ramybė* orkestруi (1973), *Linea* dviems fortepijonams, vibrafonui ir marimbai (1973), *Eindrücke* orkestруi (1973-74), *Ješkomitaškai kreivėje...* fortepijonui ir 22 instrumentams (1972-74), *Il ritorno degli Snovidenia* violončelei ir mažam orkestруi (1976), *Encore* orkestруi (1978), *Chemins I, II, IIb, IIc, III, IV, V* įvairiomis instrumentinėmis kombinacijomis (1965-80), opera *La vera storia* (1977/78), *Duetti per due violini* (1979/82), opera *Un re in ascolto* (1979/83), *Entrata* orkestруi (1980), *Corale* smuikui, styginiams ir dviems ragams (1983), *Accordo per quattro gruppi di bande* (1981), *Duo. Teatro immaginario* baritonui, dviems smuikams, mišriam chorui ir orkestруi (1982), *Requies* orkestруi (1983/84), *Voci* smuikui ir dviems instrumentinėmis grupėmis (1984), *Brahms/Berio: Opus 120 Nr. I* klarnetui arba smuikui ir orkestrui (1984/86), *Baletas Naturale* (1985/86), *Ricorrenze* pučiamujų kvintetui (1985/87), *Styginių kvartetas* (1986/90), *Formazioni* orkestrui (1986), *Sequenze I-XI* įvairiems instrumentams ir solo balsui (1958-88), *Concerto II (Aidą atspindinčios kreivės)* fortepijonui ir dviems instrumentinėmis grupėmis (1988), *Ofanim* dviems instrumentinėmis grupėmis, dviems vaikų chorams, moters balsui ir realaus laiko kompiuterinės muzikos sistemai (1988), *Canticum Novissimi Testamenti (Ballata)* mišriam chorui *a cappella*, 1988; *II* keturiems solo balsams, keturiems klarnetams ir saksofonų kvintetui, 1989), *Continuo* orkestrui

(1989-91), *Schubert/Berio: Perteikimas* orkestui (1989), *PSY* kontrabosui (1989), *Verdi/Berio: 8 Romanze* tenorui ir orkestui (1990), *Lapas* fortepijonui (1990), *Brin* fortepijonui (1990).

VYTAUTAS BARKAUSKAS

V.Barkauskas (g.1931, Kaune) baigė Vilniaus pedagoginio instituto fizikos-matematikos fakultetą (1953) ir Lietuvos konservatorijos prof. Antano Račiūno kompozicijos klasę (1959). Nuo 1961 m. iki dabar dėsto teorines disciplinas Lietuvos muzikos akademijoje. Nuo 1991 m. - kompozicijos katedros profesorius.

Kompozitoriaus muzika skambėjo įvairių pasaulio šalių koncertų salėse, Royan (Prancūzija, 1971), Edinburgo (Anglija, 1985), Ankaros (Turkija, 1985), Berlin Festspiele (1989), Schreyahner-Herbst (1991), Schleswig-Holstein (Vokietija, 1992) festivaliuose. Surengti autoriniai koncertai St.Peterburge (Kompozitorių namuose, 1975; Filharmonijoje, 1986), Maskvoje (Tarybų rūmuose, 1974; Konservatorijos salėje, 1982), per Kölno radiją (1988, 1992), Sidnėjuje (Lietuvių namuose, 1989).

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Poezija fortepijonui (1964), *Partita* smuikui (1967), *Variacijos* dviem fortepijonams (1967), *Intymi kompozicija* obojui ir 12 styginių (1968), *trys aspektai* simfoniniam orkestrui (1969), *Kontrastinė muzika* fleitai, violončelei ir mušamiesiems (1969), *Pro Memoria* fleitai, bosiniam klarnetui, fortepijonui (klavesinui) ir mušamiesiems (1970), *Monologas* obojui (1970), *Styginių kvartetas nr.1* (1972), *Legenda apie Čiurlionį nr.1* fortepijonui (1972), opera *Legenda apie meilę* (V.Mikštaitės libr., 1975), *Sonata Subita* smuikui ir fortepijonui (1976), *Toccamento* kameriniam orkestrui (1978), *Simfonija nr.3* (1979), *Koncertas* altui ir kameriniam orkestrui (1981), *trys koncertiniai etiudai* fortepijonui (1981), *Styginių kvartetas nr.2* (1983), *Simfonija nr.4* (1984), *Sekstetas* dviem smuikams, violončelei, kontrabosui ir fortepijonui (1985), *Simfonija nr.5* (1986),

Concerto Piccolo kameriniams orkestrui (1988), oratorijs *Viltis* dviem mergaičių chorams, diskantui, vyrų balsų kvartetui ir vargonams (Maironio ž., 1988), *Legenda apie Čiurlionį nr. 2* fortepijonui (1988), *Credo* vargonams (1989), *Veidrodis* fortepijonui (1989), *Trio* smuikui, klarnetui ir fortepijonui (1990), *Vivo* dviem smuikams, altui, violončelei ir fortepijonui (1990), *LaRe* klarnetui ir fortepijonui (1991), *Koncertas* fortepijonui ir orkestrui (1992), *Konzertstück* simfoniniam orkestrui (Schleswig-Holstein festivalio užsakymas, 1992), *Koncertinė siuita* violončelei ir fortepijonui (1993), *Reminiscence* klavesinui (1993), *Intymi muzika* fleitai ir mušamiesiems (1993).

❖ *Imtymi muzika* fleitai ir mušamiesiems, op.100 (1993). Mušamuosius instrumentus pasirinkau tuos, kurie savo tembru geriausiai atitinka kūrinio užmanymą. Fleitos partijoje dominuoja žemesnis registras ir tylūs dinaminiai niuansai. Ekspresyvūs kulmininiai momentai tuo labiau išryškina pagrindines, ramias ir intymias spalvas.

Vytautas Barkauskas

GERALD HUMEL

G.Humel gimė 1931 m. Klivlende, Ohio, čekų šeimoje. Nuo 1941 m. jis studijavo pikolo fleitą ir kompoziciją, o 1949 m. buvo apdovanotas pirmaja Šiaurės ir Pietų Amerikos tarptautinio jaunųjų kompozitorų konkurso premija. Po to sekė studijos Oberlino konservatorijoje, o taip pat Londono Karališkajame muzikos koledže. Humel studijavo pas Elie Siegmeister, Ross Lee Finney ir Roberto Gerhard, o 1960 m., gavęs Fulbright stipendiją, atvyko į Berlyną, kur aukštojoje muzikos mokykloje studijavo pas Boris Blacher ir Josef Rufer. Nuo to laiko Humel gyvena Berlyne kaip laisvai praktikuojantis kompozitorius.

Be savo kūrinių orkestrams ir kamerinės muzikos Humel yra labiausiai mums žinomas savo baletais. 1967 m. Braunschweiger teatre buvo pastatytas *Herodias* ir apdovanotas vokiečių kritikų premija. Po to,

bendradarbiaujant su choreografu Gerhard Bohner, Berlyno Menų Akademijoje buvo pastatyti *Die Folterungen der Beatrice Cenci* (1971) ir *Lilith* (1972), o taip pat *Zwei Giraffen Tanzen Tango* (*Dvi žirafos šoka tango*, 1980) Bremene. Šie baletai iki šiol dažnai šokami ir retkarčiais rodomi per televiziją. 1987 m. Berlyno Komiškoje operoje pastatytas *Othello ir Desdemona* pagal Arila Siegert choreografiją, už kurią Humel apdovanotas Drezdeno tarptautinio Carl Marie von Weber konkurso premija. Gerald Humel yra Schreyahner Herbst meninis vadovas; jis yra gausių premijų ir apdovanojimų, tokų kaip Berlyno Meno premija, Klivlendo Meno premija, Guggenaimo premija ir daugelis kitų laureatas. Nuo 1980 Gerald Humel yra Berlyno Meno akademijos narys.

ESKIL HEMBERG

E.Hemberg (g. 1938) baigė studijas Stokholmo valstybinėje Muzikos akademijoje ir įgijo muzikos dėstytojo kvalifikaciją bei gavo vyriausiojo precentoriaus (parapinės protestantų bažnyčios vaikų mokytojo) ir vargonininko diplomus. Jis taip pat studijavo orkestrinį dirigavimą pas Herbert Blomstedt. Hembergas užsiima įvairiapuse veikla: jis - Švedijos Radijo chorinės muzikos režisierius (1963-1970), Nacionalinių konkursų instituto planavimo departamento vadovas (1970-1983), Stora Teatern Gothenburge direktorius (1984-1987), o nuo 1987 m. vadovauja Stokholmo Operos teatrui. Švedijos choriniame gyvenime jis pagarsėjo kaip Stokholmo akademinio choro dirigentas (1959-1964), po to tapęs jo meniniu vadovu iki 1984 m. Šiuo laikotarpiu choras sėkmingai ir gausiai koncertavo. Hembergas buvo Švedijos kompozitorų sajungos pirmininkas (1971-1983) ir Atlikimo teisių sajungos narys. Jis taip pat buvo Švedijos Karališkosios Operos tarybos narys (1972-1983), Švedijos NOMUS komiteto pirmininkas (1979-1983), o nuo 1982 m. - Tarptautinės muzikos tarybos individualus narys. 1983 m. jis buvo paskirtas Stokholmo akademinio choro garbės dirigentu, o 1974 m. išrinktas Karališkosios muzikos akademijos nariu.

E. Hembergą su Lietuva riša sena draugystė. Prieš du dešimtmečius jo vadovaujamas choras su milžinišku pasisekimu koncertavo Vilniuje. 1986 metais Menininkų rūmuose įvyko jo autorinis koncertas. Nuolatinis jo kūrybos propagandistas yra Vilniaus kvartetas, kuriam E.Hembergas yrapaskyręs savo kvartetinių kūrinių. Šiame festivalyje Vilniaus kvartetas rengia naują premjerą. Jame bus atliktos kvartetinės miniatiūros, kurios taip pat yra dedikuotos Vilniaus kvartetui.

Eskil Hembergo pagrindinis kūrybos elementas yra daina. Kompozicijos srityje šis dominuojantis interesas - veikiau meninė aistra - pasireiškė daugybe solinių dainų, chorinių kūrinių ir muzikinių dramų. Hembergas siekė surasti muzikinį ekvivalentą koncentruotai lyriškai išraiškai ir išvystyti vokalo kompozicijos harmoninę apimtį. Jo kūrybai būdinga šilta atmosfera, gerai išlaikytas proporcijų jausmas. Jo temperamentas, netgi grynai instrumentiniuose kūriniuose, varijuoja nuo introvertinės meditacijos iki objektyvaus intensyvumo. Šie nuotaikos pasikeitimai atspindi tiek įstabų grožio jausmą, tiek sudėtingą sunerimusios melancholijos ir nesugadintos rezignacijos samplaiką.

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Sukūrė operas *Meilė, meilė, meilė* (1973), *Tamsiai žalios jūros piratai* (1977), *Švento Eriko karūna* (1979), *Giesmės* (1981), *Herr Apferstadt wird Künstler* (1989), sukūrė chorinių bei vokalinių kūrinių, kamerinės muzikos, kuriuos išleido EMI, Philips, Phono Suecia ir t.t.

❖ *Šeši trumpi laiškai Vilniaus styginių kvartetui* primena siuitą, kurią sudaro trumpi atvirlaiškiai bei žinutės, pateiktos muzikine forma. Norint juos įvardinti, galima suteikti tokius pavadinimus: Daina, Molto legato, Tango, Siciliano, Fuga, Lėtas valsas, Andante espressivo.

Man yra tekė anksčiau bendradarbiauti su Vilniaus styginių kvartetu, atliekant du mano muzikinius kūrinius, taigi aš juos pažįstu kaip puikius styginių kvarteto muzikantus bei tobulai perteikiančius ir atliekančius muzikines miniatiūras. Ši kūrinį įkvėpė jų atlikimo subtilumas.

Eskil Hemberg

PETRAS GENIUŠAS (*fortepijonas*) gimė 1961 metais. Baigė M.K.Čiurlionio Meno mokyklą pas L.Drąsutienę. Studijavo Lietuvos Muzikos Akademijoje pas prof. J.Karnavičių. 1985 m. baigė Maskvos P.Čaikovskio konservatoriją pas prof. V.Gornostajevą.

Jau studijų metais aktyviai koncertavo Lietuvoje bei buvusioje SSRS. Yra tarptautinių konkursų laureatas: 1989 m. Zaragoza (Ispanija) II premija, 1991 m. Cincinnati (JAV) III premija, 1991 m. Oberlin (JAV) I premija, 1992 m. Palm Beach (JAV) I premija, 1992 m. debiutavo Linkoln center Alice Tully Hall (New York). Dalyvavo Schleswig-Holstein (Vokietija), Lüzern (Šveicarija) tarptautiniuose festivaliuose. Koncertavo Ispanijoje, Vokietijoje, Olandijoje, Lenkijoje, JAV, Japonijoje. Pastoviai veda meistriškumo kursus Tokyo *Yamaha Music Foundation Master-class*.

1993 m. Palm Beach invitational international pianistų konkurso žiuri narys 1992 m. Lietuvos Nacionalinės Premijos laureatas.

ALGIRDAS VIZGIRDA (*fleita*) Lietuvos muzikos akademijos pučiamujų instrumentų katedros vedėjas, profesorius. A.Vizgirda studijavo Vilniaus ir Maskvos konservatorijose, stažavo Paryžiaus nacionalinėje konservatorijoje pas pasaulinio garso fleitistus Ch.Lardet ir A.Marilloną. Studijų metais domėjosi džiazo ir šiuolaikine muzika, tapo kelių tarptautinių džiazo festivalių laureatu. Įvairiapusiška ir turininga A.Vizgirdos kūrybinė veikla. Tai - ir soliniai rečitaliai, ir koncertai su prof. S.Sondeckio vadovaujamu Lietuvos kameriniu orkestru, su kuriuo fleitistas atliko daugelį A.Vivaldi, J.S.Bacho, W.Mozarto ir kitų kompozitorų kūrinių. A.Vizgirda yra Lietuvos nacionalinės filharmonijos kamerinės muzikos ansamblio *Musica humana* meno vadovas, medinių pučiamujų instrumentų kvinteto, *Baltic Trio* ansamblio narys.

Vienas įdomiausių A.Vizgirdos paskutinių kūrybinių sumanymų - prieš keletą metų pradėtas didžiulis koncertų ciklas *Fleitos muzikos raida*, kuriame fleitistas atlieka pačius gerausių bei populiausių kūrinių fleitai. Kaip solistas ir įvairių ansamblių dalyvis, A.Vizgirda koncertavo Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, Jugoslavijoje, Prancūzijoje, Suomijoe, Švedijoje. Muzikos kritika pažymi A.Vizgirdos muzikalumą, subtilų meninį skonį, išraiškingumą ir ekspresyvų jo fleitos garsą.

Nuo 1971 m. jis dėsto Lietuvos muzikos akademijoje. Per tą laikotarpį paruošė arti 60 absolventų, kurie dirba įvairiuose Lietuvos orkestruose.

AUDRONĖ PŠIBILSKIENĖ (altas) gimė Lietuvoje. 1968 metais baigė Lietuvos Muzikos akademijos alto klasę. 1967 metais buvo apdovanota pirmaja premija Tarptautiniame styginių kvartetų konkurse Rygoje. Ji studijavo kamerinę muziką Maskvos Čaikovskio konservatorijoje prof. Marko Milmano klasėje bei Karališkoje Hagos konservatorijoje prof. Edre Wolf klasėje.

Daugelį metų A.Pšibilskienė buvo Lietuvos kamerinio orkestro alto solo atlikėja. Ji yra patyrusi solistė ir kamerinės muzikos atlikėja, taip pat įrašė daug kūrinių radijui ir plokšteliems. Nuo 1975 metų ji dėsto altą ir kamerinę muziką Lietuvos Muzikos akademijoje Vilniuje.

Nuo 1980 metų Audronė Pšibilskienė ir Raimundas Katilius kartu atlieka klasikinę ir šiuolaikinę muziką. Duetas pirmą kartą atliko daugelį Lietuvos ir užsienio kompozitorių kūrinių.

Audronė Pšibilskienė groja unikaliu altu *Apis*, kurį pagamino garsus rusų meistras Timofej Podgornyj.

RAIMUNDAS KATILIUS (smuikas) pradėjo savo karjerą kaip smuikininkas Vilniaus Čiurlionio meno mokykloje. Po to jis studijavo Vilniaus Valstybinėje konservatorijoje ir Maskvos Valstybinėje Čaikovskio Konservatorijoje, kur jo mokytojas buvo ižymus rusų smuikininkas ir pedagogas prof. Igor Bezrodnyj. Jam vadovaujant, R.Katilius siekė atlikimo meistriškumo besimokydamas aspirantūroje.

Dar studijų metais R.Katilius tapo dviejų smuikininkų konkursų Helsinkyje (1970) ir Monrealyje (1972) nugalėtoju. Būdamas pirmuoju smuiku Maskvoje Konservatorijoje studentu ir aspirantu kvartete, R.Katilius laimėjo pirmasias vietas Belgrado (1971) ir Bratislavos (1972) konkursuose.

R.Katilius surengė daug solo ir simfoninių koncertų Baltijos valstybėse, Rusijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Jugoslavijoje, Suomijoje, Švedijoje, Danijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Italijoje, Izraelyje, JAV, Kanadoje, Meksikoje ir kitose šalyse. Jis dalyvavo tokiuose muzikos festivaliuose kaip *Tarptautinis d'Echternach festivalis*, *Helsinkio festivalis*, *Festival International de las artes Monterrey*, *Prahos pavasaris*, *Budapešto šiuolaikinė muzikos festivalis*, *Saison Balte-92* Prancūzijoje, *Baltisk Festival 92* Švedijoje i kt. Jam teko koncertuoti su daugeliu orkestrų, tarp jų buvusiu SSRS Valstybiniu orkestru, Leningrado Filharmonijos orkestru, Centrinės Televizijos ir Radijų Didžiuoju simfoniniu orkestru, Danijos Radijo orkestru, Lietuvos Nacionaliniu simfoniniu orkestru ir kt.

vaigė
maja
erinė
je bei

ikėja.
irinių
tuvos

skine
sienio

istras

inkas

činėje

cur jo

xdnyj.

lamas

nkyje

skvos

nasiias

sijoje,

dijoje,

ieleyje,

izikos

„Fes-

ukinės

ijoje ir

ybiniu

Radio

ialiniu

R.Katilius įrašė šešias plokštėles.

Šiuo metu smuikininkas yra Lietuvos Muzikos akademijos profesorius. Už meistriškumą R.Katilius apdovanotas Lietuvos Nacionaline premija.

VILNIAUS KVARTEtas Po vieno Vilniaus kvarteto koncerto laikraštis *Luxemburger Wort* (1978) rašė: "Puikaus Vilniaus kvarteto vakaro metu įsitikinome, kad didžiųjų pasailio kvartetų sąrašas yra toli gražu nepilnas. Mūsų nuomone, Vilniaus instrumentalistai yra tarp tokų kolektyvų..."

Kvarteto debiutas įvyko 1965 metais, tačiau intensyvi koncertinė veikla prasidėjo 1968-aisiais, kolektyvui baigus Maskvos konservatorijos aspirantūrą profesoriaus V.Gvozdeckio klasėje. 1972 metais ansamblis pelnė aukščiausią Tarptautinio kvarteto konkurso Lježe (Belgija) apdovanojimą. Tai buvo platus pripažinimo pradžia. Vėliau kvartetas dalyvavo *Gruodžio vakaruose* Maskvoje, Bregenco (Austrija), Ešternacho (Liuksemburgas) ir kituose festivaliuose, gastroliavo daugelyje šalių, Afrikos, centrinės ir Pietų Amerikos, Azijos valstybėse. Visur Lietuvos reprezentantų menas, pagrįstas preciziška technika, interpretavimo branda, aukšta atlikimo kultūra, sulaukė didelės klausytojų simpatijos ir palankių muzikos kritikų atsiliepimų.

Nors tarptautinė kolektyvo karjera klostėsi sėmingai, didžiausią dėmesį jis skyrė išskiria Lietuvos klausytojams. Per savo gyvavimo 27-metį vien Vilniuje kvartetas surengė kelis šimtus koncertų, tad neatsitiktinai dar 1973 metais jam suteiktas garbingas Vilniaus vardas. Milžiniškame 400 kūrinių kvarteto repertuare ypač puoselėjama lietuviška muzika.

Lietuvių kompozitorių, tiek klasikų, tiek ir nūdienos autorų, kūrinių atlikta daugiau kaip 100; 80 atlikimų buvo premjeros; 40 kūrinių yra dedikuota Vilniaus kvartetui.

Muzikai griežia visus J.Haydno kvartetus (ciklas, kurio neturi joks kitas ansamblis pasaulyje), kitų klasikų kūrinius, yra paruošę keletą monografinių programų ir koncertų ciklą. Kvartetas aktyviai propaguoja šiuolaikinę užsienio kompozitoriu muziką - latvių, estų, vokiečių, rusų, suomių, švedų, belgų, vengrų, čekų, slovakų, amerikiečių kūrinius, bendradarbiauja su tokiais kompozitoriais, kaip K.Penderecki (Lenkija), P.N.Nordgren (Suomija), B.Čaikovskij (Rusija), H.Eler (Austrija).

Ansamblis dažnai groja su žinomais lietuvių atlikėjais - pianista M.Rubackytė, P.Stravinsku, A.Vasiliauskų, dainininke R.Maciūte, klarnetistu A.Budriu, obojistu J.Rimu, kontrabosistu Z.Žuku, dirigentu J.Domarku, lietuvių išeivijos muzikais - dainininke L.Šukyte, pianiste R.Lampsatyte, fleitistu P.Odiniu, klarnetistu

R.Kireiliu. Griežiama irsu užsienio artistais - smuikininkais V.Tretjakovu (Rusija), T.Varga (Šveicarija), pianistais T.Nikolajeva, M.Pletniovu (Rusija), R.Lauriala (Suomija), obojistu R.Chisu (Šveicarija), dirigentu V.Fedosejevu (Rusija).

Didelio atlikėjų meistriškumo ir gausaus repertuaro dėka ansamblis dažnai kviečiamas į įvairių šalių įrašų studijas, kur įrašyta daugybė fondinių įrašų. Lietuvoje,SSRS, Vokietijoje, Prancūzijoje, JAV išleista daugiau kaip 30 plokštelių. Kvarteto primarijus - **Audronė Vainiūnaitė**, žinomo lietuvių kompozitoriaus S.Vainiūno duktė. Ji mokėsi Vilniaus konservatorijoje, prof. V.Radovičiaus klasėje, ir Maskvos konservatorijoje - prof. D.Oistracho klasėje.

Antrasis smuikas - **Petras Kunca** - Lietuvoje mokėsi vadovaujamas pedagogu VI.Varčiko ir prof. V.Radovičiaus.

Altistas **Donatas Katkus**, taip pat Vilniaus konservatorijos auklėtinis, mokėsi E.Satkevičiaus ir prof. J.Fledžinsko klasėse.

Violončelistas **Augustinas Vasiliauskas** mokėsi Vilniaus konservatorijos prof. D.Svirskio klasėje ir Maskvos konservatorijos prof. A.Zybcevo klasėje.

Visi ansamblio artistai dirba pedagoginių darbų - yra Vilniaus muzikos akademijos profesoriai.

ija),
iala

žnai
ašu.
eliu.
iaus
iaus

ogu

kési

rof.

uijos

LAPKRIČIO 21

19.00 val.

LIETUVOS OPEROS IR
BALETO TEATRAS

**LIETUVOS VALSTYBINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS**
Dirigentas - Stanisław Welanyk

Jaan Rääts (1932)

* Simfonija nr.8 op.74 (1985)

17'

Peter Aglinskas (1958)

* Koncertinė siuita iš operos *Steel Grin*
(1992)

Pertrauka

Antanas Rekašius (1928)

Simfonija nr.7 *In Memoriam* (1987)

20'

Witold Lutosławski (1913)

* Simfonija nr.4 (1992)

JAAN RÄÄTS

J.Rääts (g. 1932, Tartu) baigė Talino konservatoriją, prof M.Saar ir prof H.Eller kompozicijos klasę. Nuo 1974 - Estijos kompozitorių sajungos atsakingasis sekretorius (perrinktas - 1979, 1984, 1989).

17'

20'

prof.
igos

J.Rääts užima reikšmingą vietą tarp Estijos kompozitorių. Jo muzika žinoma toli už Estijos ribų. Populiarusis *Koncertas kameriniam orkestrai* buvo atliktas JAV, Kanadoje, Prancūzijoje, Meksikoje, Kuboje, D. Britanijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Suomijoje, Švedijoje, Norvegijoje, Danijoje, Kinijoje, Turkijoje, Bulgarijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, Čekijoje ir Slovakijoje, Japonijoje.

Koncertas smuikui ir kameriniam orkestriui bei Simfonija Nr.3 yra vieni žymiausių J.Rääts kūrinių.

Charakteringiausias jo muzikinės kalbos bruožas yra sąmoningas ritmo kaip išraiškos priemonės taikymas. J.Rääts laikosi atokiau nuo įvairių kompozitorių mokyklų bei sistemų ir naudoja bet kokias išraiškos priemones, kokių jam prieikia.

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Orkestriui: *Simfonija nr.3 op.10* (1959), *Simfonija nr.4 op.13* (1959), *Koncertas kameriniam orkestriui op.16* (1961), *Simfonija nr.5 op.8* (1966), *Simfonija nr.7 op.47* (1973), *Simfonija nr.8 op.74* (1985), **Solo instrumentams ir orkestriui:** *Koncertas smuikui ir kameriniam orkestriui op.21* (1963), *Koncertas fortepijonui ir kameriniam orkestriui op.41* (1971), *Koncertas smuikui ir kameriniam orkestriui op.63* (1979), *Koncertas fortepijonui ir simfoniniam orkestriui nr.2 op.70* (1983), *Koncertas dviems fortepijonams ir simfoniniam orkestriui op.77* (1986), **Kamerinė muzika:** *Styginių kvartetas nr.2 op.7* (1958), *Forteplijono kvartetas nr.3 op.38* (1970), *Sekstetas fortepijonui ir pučiamujų kvintetu* (1972), *Styginių kvartetas nr.5 op.53* (1974), *Forteplijono trio nr.4 op.56* (1975), **Forteplijonui:** *Sonata nr.2 op.11* (1959), *Toccata* (be op., 1968), *Preliudas op.33* (1968), *Sonata nr.4 op.36* (1969), *Sonata nr.5 op.55* (1975), *Sonata nr.7 op.61* (1978), *24 Marginalia op.65* (1979), *Sonata Nr.8 op.64* (1980), *24 Marginalia* dviems fortepijonams op.68 (1982).

❖ *Simfonija nr.8* parašyta 1985 metais. Tai - trijų dalių kūrinys. Buvo atliktas Taline, St.Peterburge ir Maskvoje.

Jaan Rääts

PETER AGLINSKAS

P.Aglinskas (g.1958, Čikagoje) gavo muzikos bakalauro laipsnį kompozicijos srityje De Paul universitete Čikagoje ir muzikos magistro laipsnį kompozicijos srityje Northwestern universitete, Evanstone, kur 1983 m. jis laimėjo *Honor's Concert Award* už kompozicinį meistriškumą simfoniniame kūrinyje *Karnyzas Paneling*.

1989 m. jis dalyvavo muzikos festivalyje *Sugrižimas* (Vilnius), kuriame Lietuvos Nacionalinės Filharmonijos simfoninis orkestras atliko du jo kūrinius - *Karnyzas Paneling* ir *Ikons*. Tais pačiais metais simfoninė roko grupė *Kapture* pirmą kartą atliko jo kombinuotų priemonių roko operą *Tele-Kino* Čikagos Filmų Kūrėjų namuose.

Jis buvo apdovanotas Joseph'o Jefferson'o premija geriausios originalios muzikos kategorijoje už *Pegasus Players* pastatytą *Moters-Voro bučinys* (1989) ir už *Performance Studio* (Atlikimo studijos) pastatytą *Peepshow* (1990). Tarp kitų jo darbų, skirtų teatrui, paminėtini pilna *Trijų pensų operos* aranžuotė Bailiwick'o teatre, kuri 1984 m. pelnė apdovanojimą ir partitūra Karališkojo Teatro pastatymui *Love's Labor's Lost* (1980) ir *Ričardo III* adaptacija Blue Rider teatre, pavadinta *Šuoliujantis Ričardas* (1992).

Jis buvo WEMT radiojo *The Studs Terkel Show*, WBEZ *Mostly Music* transliacijų, NBC televizijos *Don't Miss* programos, o taip pat ir National Public Radio programos transliacijų pagrindinis atlikėjas bei vedė televizijos programą *Panorama*, transliuojamą iš Vilniaus.

Kaip gitaristas jis atliko daugelį geriausių šiuolaikinių kūrinių Čikagos premjerose, jų tarpe Pierre Boulez'o *Le Marteau Sans Maitre* ir Roberto Gerhard'o *Libra*. Jis taip pat buvo pagrindinis atlikėjas Čikagos žymiausio biznio rajono grupėje *Kapture*, *New Music Chicago* ir poezijos/muzikos ansambluje *David Hernandez & Street Sounds*. Šiuo metu jis groja gitara fleitos/gitaros duete *Entr'acte* ir yra gitaros programos Čikagos Loyola universitete vadovas.

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Jo svarbiausių darbų tarpe yra opera *Steel Grin* (1991), kombinuotų priemonių roko opera *Tele-Kino* (1989), *Ikons* medinių pučiamujų instrumentų orkestrui (1986), *Uždanga* sopranui ir kamerininiam ansambliu (1985) bei *Karnyzas Paneling* simfoniniam orkestrui (1982).

❖ 1990 m. Čikagos Operos teatras jam užsakė parašyti operą *Steel Grin* (*Plieninis šypsnys*) apie Rytų Europoje vykusią kovą už meilę, nepriklausomybę ir maistą viešumo laikais. *John von Rein* iš *Chicago Tribune* taip apibūdino šią operą: "... nuostabu... tai Brechtas ir Weilas viešumo laikais". 1991 m. Westminster'io kamerinis orkestras pavedė jam sukurti *Koncertinę siuitą iš operos Steel Grin*. Jos premjera įvyko 1992 m. lapkričio 14 d.

"Anglinskas pasižymi intuityviu jausmu rašyti balsui. Jis turi tikrą talentą".

Robert C.Marsh, Chicago Sun-Times

1989 m. lapkričio 2 d.

ANTANAS REKAŠIUS

A.Rekašius (1928) baigė Lietuvos konservatorijos prof. Juliaus Juzeliūno kompozicijos klasę (1969). 1962-1972 m. dėstė kompoziciją Kauno Juozo Gruodžio muzikos mokykloje. Nuo 1972 m. yra laisvas menininkas.

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Baletai: *Laimės žiburys* (autoriaus libretas pagal J.Biliūną, 1959), *Gėstantis kryžius* (autoriaus libretas, 1963), *Aistros* (autoriaus ir H.Kunavičiaus libretas, 1968), *Idėja* (autoriaus libretas pagal F.Masereel'i, 1981), *Amžinai gyvi* (V.Brazdylio libretas pagal S.Krasauską, 1982), *Aura* (B.Sriūbo libretas, 1985), *Musytė zvimbuolytė* (autoriaus libretas pagal K.Čiukovskį, 1969), *Pirmoji nuodėmė* (autoriaus libretas Biblijos motyvais, 1992), *Vilties ratas* (autoriaus libretas, 1993), opera-oratorija *Šviesos baladė* (A.Drilingos libretas, 1969), **9 simfonijos** (1962, 1963, 1969, 1970,

Segmentai 1981, 1982, *In memoriam* 1987, 1988, 1991), *Autokoliažas I* ir *Autokoliažas II* simfoniniams orkestrui (1977, 1987), koncertai: fleitai (1971), smuikui (*Metaphonia* 1971), violončelei (*Diaphonia* 1972), saksofonui ir mušamiesiems (*Saulės rezginiai*, 1977), dviem fortepijonams (1982) su styginių orkestru, **6** styginių kvartetai (1954, 1974, 1976, 1981, 1985, 1991), **5** pučiamujų kvintetai (1974, 1976, 1980, 1981, 1985), *Musica faceta* fleitai, smuikui, violončelei ir kontrabosui (1976), *Fonika* fleitai, obojui ir fagotui (1979), *Musica dolente e con brio* saksofonui, violončelei ir mušamiesiems (1980), *Genesis* fleitai, vargonams, kontrabosui ir mušamiesiems (1980), *Emanacija* gitarai, violončelei, sintezatoriui ir elektriniams vargonams (1981), *A Due* saksofonui ir triūbai (1982), *Dialogai* altui ir pučiamujų kvintetui (1983), sonatos: fleitai solo (1975), obojui, klarnetui, valtornai solo (visos 1976), dainų ciklas *Nakties rapsodija* chorui a cappella (V.Onaičio ž., 1974), *Tai skraidžiojo paukštélė* sopranui, fleitai, smuikui, violončelei, kontrabosui ir mušamiesiems (1980, II red. 1983), muzika vaikams.

❖ Trijų dalių *Septintoji simfonija* (1988) su paantrašte *In Memoriam* yra rauda dėl mirties, sugriovimo ir kančios, kurią patyrė Lietuva. Vienintelės liturginės ypatybės yra dvi fragmentiškos užuominos į *Dies irae* (grojant létai varpais) ir baigiamasis laidotuvų skausmo motyvas. Išiūtis, pajuoka ir parodija dominuoja labiau negu paguoda arba susimąstymas. Trys dalys, pavadinčios *Tranquillo*, *Agitato* ir *Largo*, tačiau kiekviena dalis prasideda ramiai ir létai, kiekviena turi judrų, triukšmingą vidurį. Rekašius garsų pasaulis yra artimiausias Ivesui, Šostakovičiui ir Šnitkei. Imaišyti antifoniniai efektai (ypač įsimenantis trečios dalies pasažas) kur keli smuikai bando atsverti pučiamujų varinių instrumentų grupę, mušamuosis ir žemus styginius, kontrmelodijos ir užuominos į vėlesnę Pärto muziką, Góreckio *Trečiąjį kvartetą*, Steve'o Martlando roką ir netgi *heavy metal*. Keliose vietose naudojami ar imituojami sintezatoriaus arba elektroniniai efektai.

Benjamin Pernick
"Fanfare" sausis/vasaris, 1993

WITOLD LUTOSŁAVSKI

Witold Lutosławski gimė 1913 m. Varšuvoje. 1936-37 m. jis baigė Varšuvos konservatoriją, kurioje studijavo pas Jerzy Lefeld'ą ir Witold Maliszewskį, igydamas diplomą fortepijono ir kompozicijos klasėse. Jis buvo Tarybos narys (1959-65 m.), o vėliau (iki 1969 m.) - Tarptautinės šiuolaikinės muzikos draugijos viceprezidentas. Dėstė Europos ir Amerikos muzikos mokyklose, taip pat ir kompozitorų kursuose. Kaip vienas iš žymiausių šiuolaikinės muzikos autoritetų jis buvo išrinktas ISCM garbės nariu ir kelių akademijų (Švedijos Karališkos muzikos akademijos, Hamburgo Laisvujų Menų akademijos, Vokiečių menų akademijos, Amerikos menų ir literatūros akademijos, Londono Karališkosios muzikos akademijos, Paryžiaus Dailiuju menų akademijos, Europos Menų ir literatūros akademijos bei Europos Mokslų akademijos) nariu. Jis taip pat yra Lenkijos kompozitorų sajungos ir Britų profesionalių kompozitorų asociacijos garbės narys. Jis yra Varšuvos, Krokuvos, Lancaster'o, Glasgow'o ir Durham'o universitetų bei Cleveland'o Muzikos instituto garbės daktaras. Gavo daug meno apdovanojimų, tarp jų kasmetinių Lenkijos kompozitorų sajungos apdovanojimą (1959, 1973), Kultūros ir dailiuju menų ministerijos pirmo laipsnio premiją (1962), Valstybinę pirmo laipsnio premiją (1964 ir 1978), Tarptautinės muzikos tarybos premiją (1963, 1985), Koussevitzky premiją (1964), Herder premiją (1967), Sonning premiją (1967), Ravel premiją (1971), Sibelius premiją (1973), Ernst von Siemens premiją (1983), Solidarity premiją (1984), Grawemayer premiją (1985), UNESCO premiją (1985), Karalienės Sofijos premiją (1985), Londono karališkosios filharmonijos draugijos aukso medalį (1985), Koussevitzky tarptautinių įrašų apdovanojimą (1986), Britų suvienyto muzikų draugijos aukso medalį ir 1991 metų Muziko vardą, Stokholmo koncertų salės fondo medalį Karališkoje Stokholmo filharmonijoje (1992), Poliarinės muzikos premiją (1993) ir Kyoto premiją (1993).

❖ REIKŠMINGIAUSI KŪRINIAI

Symphonic Variations (1938), *Variations on a theme by Paganini* dviems

fortepijonams (1941), *Sinfonija nr.1* (1947), *Overture styginių* orkestui (1949), *Concerto* orkestui (1954), *Dance Preludes* klarnetui ir kameriniam orkestui (1955), *Five Songs* moters balsui ir 30 solo instrumentų pagal K. Illakowiczeilėraščius (1958), *Musique funebre* styginiams orkestui (1958), *Three Postludes* orkestui (1958-60), *Jeux venitiens* orkestui (1961), *Trys Henri Michaux eilėraščiai* 20 partijų chorui ir kameriniam orkestui (1963), *styginių kvartetas* (1964), *Paroles tisées* tenorui ir kameriniam orkestui (1965), *Sinfonija nr.2* (1966-67), *Livre pour orchestre* (1968), *Concerto* violončelei ir orkestui (1970), *Preludes ir Fugue* 13 solo styginių (1972), *Les espaces du sommeil* baritonui ir orkestui (1975), *Sacher Variation* violončelei solo (1975), *Mi-Parti* orkestui (1976), *Novelette* orkestui (1979), *Epitaph* obojui ir fortепijonui (1979), *Double Concerto* arfai ir kameriniam orkestui (1980), *Grave* violončelei ir fortепijonui (1981), *Sinfonija nr.3* (1983), *Chain I* kameriniam orkestui (1983), *Partita* smuikui ir fortепijonui (1984), *Chain II* smuikui ir orkestui (1985), *17 Polish Christmas Carols* moterų chorui, sopranui ir kameriniam orkestui (1985), *Chain III* orkestui (1986), *Piano Concerto* (1988), *Partita*, versija smuikui ir orkestui (1988), *Interlude* orkestui (1989), *Chantefleurs et Chantefables* sopranui ir orkestui (1991) ir *Sinfonija nr.4* (1992).

❖ *Ketvirtoji simfonija* priklauso dėmesį savo ryškiu iškalbingumu ir savo beveik elegišku orumu. 1992 m. Lutosławski, duodamas interviu vokiečių leidiniui ir paklaustas, kaip jo simfonijos siejasi su simfonine tradicija, atsakė: "Tai formos klausimas. Aš daug galvoju apie plataus masto uždaras formas. Bramso tradicija ne visada mane patenkino. Bramso kūrinuose yra dvi pagrindinės dalys - pirmoji ir ketvirtoji. Man kaip klausytojui tai per daug. Per daug medžiagos tokiamo trumpame laiko tarpe. Aš manau, kad idealus santykis pasiektais Haydno pusiausvyrai išlaikyt. Mano sprendimas yra traktuoti pirmają dalį kaip pasiruošimą pagrindinei daliai. Pirmoji dalis turi įtraukti, sudominti, ji turi suintriguoti, kaip sakoma angliskai. Tačiau ji neturi suteikti visiško pasitenkinimo. Ji turi sužadinti mums alkį ir galiausiai sukelti nekantrumą. Tai tinkamas momentas įvesti

pagrindinę dalį. Tai mano sprendimas, ir aš manau, kad jis pasiteisina". Vienokiu ar kitokiu būdu, šis dvių dalų formatas - pasiruošimas ir pagrindinis įvykis - glūdi pačiame daugelio Lutosławskio darbų centre per pastaruosius trisdešimt metų, tarp jų ir antrojoje simfonijoje, kurios dvi dalys turi aiškius pavadinimus *Hesitant* (*Neryžtingas*) ir *Direct* (*Tiesus*) bei trečiojoje (ižanga, paruošiamoji pirma dalis, didelė pagrindinė dalis, trečia dalis, įjungianti pabaigą ir trumpa koda). Ketvirtoji simfonija yra tiek savo dalų išdėstymo aiškumo, tiek beprecedentinio subtilumo, jungiant dvi dalis į vieną su vieningo ir jaudinančio muzikinio patyrimo sukūrimo tikslu, pavyzdys. Jos pirmoje dalyje panaudojama mėgiamai nuostata, siekiant mus sudominti, tuo pačiu metu žlugdant mūsų tēstinumo troškimą ir kaitaliojant dvi priešingas muzikos rūšis. Pirmoji iš jų - lyriška melodija švelniame styginių fone - yra išryškinama klarnetu, vėliau fleita kartu su klarnetu. Išių besivystančią melodiją įsiterpia greitesnės ir mažiau tikėtinos muzikos judrios interliudijos. Paskutiniame pasirodyme lyrinė muzika perima ir toliau vysto styginių instrumentai, kol ji pasiekia kulminaciją, nevykusiai ir prieš laiką pretenduojant į didžiąją viršunę.

Kaip ir buvo žadėta, būtent tuo metu, kai mes tampam nekantrūs, besiklausydami paruošiamosios pirmos dalies, prasideda pagrindinė antroji dalis. Ši dalis atsiskleidžia trijose pakopose. Pirmoje sekциjoje, kurioje dominuoja šešioliktinių natų figūros, įvedama niūri, *cantabile* tema, prie kurios bus grįžta vėliau. Viduriniąjį sekciją nulemia jos žerinti struktūra, prasidedanti orkestro viršūnėje, tvinstanti žemyn per jo gretas, kol, paskelbus solo trimtui ir trombonų trio, ji užleidžia vietą trečiajai sekcijai. Dabar anksčiau girdėta *cantabile* idėja pasikartoja su pilnu pajėgumu, tapdama vis aktualesne, kol pasiekia kulminaciją galingu unisonu, į kurį įsilieja styginių ir variniai pučiamieji. Lyg nebebūtų tolimesnio kelio nuo šios atvirai emocinės viršunės, muzika išsisklaido į svajingus prisiminimus, susilpnėdama iki vienos altų natos. Simfoniją užbaigia trumpa ir puiki koda.

Ketvirtoji Lutosławski simfonija buvo užsakytą Los Angeles filharmonijos. Partitūros bāgimo data - 1992 m. rugpjūčio 22 d.

Steven Stucky

LIETUVOS VALSTYBINIS SIMFONINIS ORKESTRAS įkurtas 1988 metų rudenį. Jį suburti tuomet patikėta jaunam dirigentui Gintarui Rinkevičiui 1989 m. sausio 30 d. įvyko pirmasis koncertas. Orkestro repertuarė W.A. Mozart L.van Beethoven, P.Čaikovski, G.Mahler, J.Brahms, D.Šostakovič simfonijos Neretai atliekami stambūs vokaliniai-simfoniniai F.Schubert, F.Poulenc, E.Elgar S.Prokofjev, A.Honegger, K.Orff, G.Verdi kūriniai. Dažnai skamba ir lietuvių kompozitorių - M.K.Čiurlionio, V.Bacevičiaus, J.Gaidelio, F.Bajoro, O.Balakauskės opusai.

Orkestras nuolat koncertuoja su žymiais Lietuvos ir užsienio atlikėjais - pianistais N.Petrov, Vl.Ovčinikov, M.Rubackytė, P.Geniušu; smuikininkais S.Stadlier, V.Zarini, R.Katiliumi; dainininkais J.Gorochovskaja (St.Peterburgas), A.Krancmanis (Ryga), Terry Reid ir Franco Bonanome (Italija), I.Milkevičiūte, N.Amabrazaityte, S.Stonyte, V.Noreika, V.Prudnikovu.

Orkestrui dirigavo R.Martynov, A.Dmitrijev (St.Peterburgas), V.Dudarova, J.Simonov (Maskva), C.Croci (Italija), P.Mägi (Estija), I.Resnis (Latvija), P.Haapasalo (Suomija), H.Reiner (Prancūzija), J.Aleksa (Lietuva).

Per nepilnus gyvavimo metus orkestras paruošė apie 80 koncertinių programų, surengė per 100 koncertų įvairiuose Lietuvos miestuose, Maskvoje, St.Peterburge, Rygoje, Austrijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje. Koncertuota Paryžiaus UNESCO rūmuose, Theatre des Champs Elysees. 1991 m. rugpjūtyje orkestras gastoりavo Graikijoje ir įrašė videofilmą W.A.Mozart *Requiem*. 1992 m. spalio mėn. Japonijoje išleidžiamas CD su įgrotomis M.K.Čiurlionio simfoninėmis poemomis *Miške* ir *Jūra*.

STANISŁAW WELANYK gimė 1957 m. Krokuvoje, studijavo dirigavimą ir mušamuosius Krokuvos Muzikos akademijoje. Vėliau studijavo magistratūroje Sienos Čigianos akademijoje Italijoje. Nuo 1979 m. surengė daug koncertų, dirbdamas su įvairiais ansambliais Lenkijoje ir užsienyje (Vokietijoje, buvusioje Sovietų Sajungoje, Italijoje, Prancūzijoje).

1985-90 metais buvo Torunės Kamerinio orkestro meno direktorius. 1985 metais jis dirigavo Eriko Satie operą *Genevieve* ir *Socrate* lenkų premjeroms, kurias užsakė Krokuvos Prancūzų institutas, o po metų - Pučinio *Toskos* premjerai Budejovicų Muzikiniame Teatre. 1988 metais dalyvavo koncertų cikle *Musica Viva*, kurį organizavo Miuncheno Bayerischer Rundfunk Vokietijoje. 1989-90 metais jis vadovavo ir dirigavo daugiau kaip 60-čiai Leharo *Linksmoni našlė* ir Kalmano Čardašo *princesė* spektaklių muzikinio teatro *Nuovo Teatro Musicale*

curtas
vičiui.
ozart,
nijos.
Elgar,
četuvių
ausko

iistais
adier,
(gas),
ičiūte,

arova,
tvija),

ramų,
urge,
yžiaus
čestras
spalio
nėmis

avimą
itūroje
icertų,
usioje

metais
kurias
njerai
Musica
189-90
ašlė ir
isicale

turne po Italiją metu.

Kita S. Welanik veiklos sritis - XX-ojo amžiaus muzika. 1982-91 metais jis dažnai dalyvaudavo *Varšuvos Rudens* ir kituose šiuolaikinės muzikos festivaliuose Poznanėje, Vroclave, Drezdene, Berlyne, Bratislavoje. Už A.I.Rossi *Pamirštos kultūros protėvių apeigų* įrašą jam buvo suteikta pirmoji premija Tarptautinėje Kompozitorų Tribūnoje Paryžiuje (1985 m.).

1989 metais ji matė ir girdėjo televizijos seriale *Tyla ir garsas*, kurį atliko *Muzyka Centrum* Meninė draugija, globojama Tarptautinės šiuolaikinės muzikos draugijos. Buvo atliekami Xenakio, Pendereckio ir kitų kompozitorų darbai. Pastaraisiais metais jis padarė daug įrašų Lenkijos radijui ir TV, BRD, Nord ir Westdeutscher Rundfunk, Prancūzijos TV. Jis mėgsta diriguoti Bachą, Mocartą, Beethoveną, Brahmsą, Ravelį ir Stravinskį.

Be dirigavimo S.Welanyk dalyvauja koncertuose, grodamas mušamaisiais. Jis yra vienas iš Krokuvos mušamujų grupės vadovų; su savo ansambliu jis surengė daugiau nei 20 koncertų Lenkijoje bei užsienyje. Jis taip pat domisi ir muzikos teorija. Nuo 1981 jis dėsto Krokuvos Muzikos akademijoje.

LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SĄJUNGA
Pirmininkas Mindaugas Urbaitis
Mickevičiaus 29
Vilnius 2600
Lietuva

Tel.: 370-2-752232
370-2-223026
Fax. 370-2-351549